

2018

VALVONTASUUNNITELMA

Hyväksynyt pelastusjohtaja

Jari Hyvärinen

21.12.2017

Sisältö

1	JOHDANTO.....	1
2	KÄYTETYT TERMIT.....	2
3	VALVONTASUUNNITELMA.....	5
3.1	Valvontasuunnitelman sisältö.....	6
3.2	Valvonnan toteuttaminen.....	6
3.3	Valvontakeinot.....	7
4	MÄÄRÄAIKAINEN VALVONTA.....	8
4.1	Yritysten ja laitosten valvonta (A1-A6).....	8
4.1.1	Valvontakäynnin suorittaminen.....	11
4.1.2	Valvonnan arviointi.....	12
4.2	Asuinrakennukset ja niihin verrattavat kohteet.....	12
4.2.1	Pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset (A7).....	12
4.2.2	Pientalot (A7).....	14
4.2.3	Vapaa-ajan asunnot (A8).....	14
5	EPÄSÄÄNNÖLLINEN VALVONTA.....	16
5.1	Poistumisturvallisuusselvitysten valvonta.....	16
5.2	Yleisötilaisuuksien valvonta.....	16
5.3	Onnettomuusriskiasuntojen valvonta.....	18
5.4	Pelastussuunnitelmien valvonta.....	19
5.4.1	Asuinrakennukset sekä yritykset ja laitokset.....	19
5.4.2	Turvetuotantoalueet.....	19
5.4.3	Yleisötapahdumat.....	19
5.5	Paloteknisten laitteistojen käyttöönotto-, varmennus- ja määräaikaistarkastuspöytäkirjojen valvonta.....	20
5.6	Kulotuksen valvonta.....	20
5.7	Muu epäsäännöllinen valvonta.....	20

5.8	Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat.....	21
5.9	Neuvonta.....	22
6	KEMIKAALI-, NESTEKAASU- JA RÄJÄHDEVALVONTA.....	23
6.1	Vaarallisten kemikaalien teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavien laitosten tarkastukset 23	
6.2	Nestekaasukohteiden käyttöönottotarkastukset.....	24
6.3	Öljylämmityslaitteistojen käyttöönottotarkastukset ja maanalaisten polttoainesäiliöiden tarkastukset.....	25
6.4	Lupalaitosten harjoitukset	25
6.5	Ilotulitteiden vähittäismyynnin ja varastoinnin tarkastukset.....	26
6.6	Ilotulitteiden käytön valvonta uuden vuoden ulkopuolella	26
6.7	Erikoistehosteiden käytön turvallisuus.....	27
6.8	Räjähdysvaarallisten tilojen turvallisuus	27
7	JÄLKIVALVONTA.....	28
7.1	Uhkasakko ja teettämisuhka	28
7.2	Rikosilmoitus.....	29
8	ASiantuntijatehtävät	30
8.1	Rakenteellisen paloturvallisuuden valvonta.....	30
	8.1.1 Erityinen palotarkastus valmistuviin tai saneerattaviin kohteisiin ..	31
8.2	Kaavoituksen seuranta.....	31
8.3	Muut asiantuntijatehtävät	32
9	VALVONTAYHTEISTYÖ MUIDEN VIRANOMAISTEN JA TAHOJEN KANSSA	33
9.1	Pelastuslain 42 § 2 mom.:n mukainen yhteistyö	33
9.2	Pelastuslaitosten välinen valvontayhteistyö	34
9.3	Viranomaisten välinen tietojen vaihto.....	34
9.4	Yhteistyötahoja ja -muotoja	38
	9.4.1 Valtion viranomaiset.....	39
	9.4.2 Kunnalliset viranomaiset	41
	9.4.3 Muut toimijat	42
10	TIETOJEN KÄSITTELY JA SEURANTA.....	44

10.1	Luottamuksellisten tietojen käsittely	44
10.2	Valvontatietojen käsittely	45
10.3	Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen	45
11	RESURSSIT JA MITTARIT	46
11.1	Resurssit	46
11.2	Mittarit	47
12	VALVONTATOIMENPITEIDEN MAKSULLISUUS	50
13	YHTEENVETO	51
	RAPORTTI TILANNEHARJOITUKSESTA	72

LIITTEET

- A VALVONTAKOHTEIDEN TARKASTUSVÄLIN MÄÄRITTÄMINEN
 - 1 Ympäri vuorokautisessa käytössä olevien kohteiden periaatteellinen valvontaväli
 - 2 Opetusrakennusten ja päiväkotien periaatteellinen valvontaväli
 - 3 Kokoon-tumis- ja liiketilojen palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli
 - 4 Teollisuus- ja varastorakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli
 - 5 Maataloustuotantotilojen periaatteellinen valvontaväli
 - 6 Muiden kohteiden palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli
- A 7 ASUINRAKENNUKSIEN JA NIIHIN VERRATTAVIEN KOHTEIDEN VALVONTA
- A 8 VAPAA-AJANASUNTOJEN VALVONTA

- B MALLI MÄÄRÄAIKAISEN PALOTARKASTUKSEN PROSESSISTA
- C TUKESIN LUPALAITOKSET JA NIIHIN SUUNNITELLUT HARJOITUKSET PÄIJÄT-HÄMEESSÄ
- D LUPALAITOSTEN HARJOITUSSUUNNITELMAPOHJA
- E LUPALAITOSTEN HARJOITUSRAPORTTIMALLI
- F VALVONTAMAKSUT
- G KEMIKAALITAKSAT

1 JOHDANTO

Pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta. Valvonnan on perustuttava riskien arviointiin, ja sen tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Valvontasuunnitelmassa on määritettävä suoritettavat palotarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet sekä kuvattava, miten valvontasuunnitelman toteuttamista arvioidaan. (Pelastuslaki 379/2011 79 §)

Valvontasuunnitelma perustuu Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen palvelutasopäätökseen. Valvontasuunnitelma tarkistetaan vuosittain ja muutoinkin, jos tarkistamiseen on erityinen syy.

Valvontasuunnitelman hyväksyy pelastusjohtaja ja se toimitetaan tiedoksi johtokunnalle ja aluehallintoviranomaiselle.

Päijät-Hämeen pelastuslaitokselle on hyväksytty erillinen suunnitelma turvallisuusviestinnästä, joka päivitetään valvontasuunnitelman kanssa vuosittain.

2 KÄYTETYT TERMIT

Nimike	Määritelmä
Asiakirjavalvonta	Valvontakeino. Asiakirjavalvonta on dokumenttien perusteella tehty viranomaispäätökset ja muut viranomaisen määrittelemät toimenpiteet, jotka kohdistuva pelastuslaitoksen valvonnan kohteena oleviin rakennuksiin/ toiminnallisiin kokonaisuuksiin tai yleisötapahtumiin. Jos asiakirja otetaan vastaan, kirjaan tulleeksi ja arkistoidaan ilman aktiivista arviointia, sitä ei lasketa asiakirjavalvontasuoritteeksi.
Asuinrakennusten omavalvonta	Asuinrakennuksen omavalvonnassa kiinteistön edustaja tarkastaa itse pelastuslaitoksen toimittaman tarkastuslistan ja opasvihon avulla pelastuslain velvoitteiden noudattamista ja oman toimintatapojen turvallisuutta. Omavalvonta tehdään tarkastuslistan mukaan ja tarkastuslista palautetaan pelastuslaitokselle. Palotarkastuksia voidaan kohdentaa omavalvonnan tulosten mukaan. Omavalvonnalla pyritään kiinteistönomistajien turvallisuustiedon ja –asenteiden parantamiseen.
Arvioiva/ auditoiva palotarkastus	Kohdekohtaiseen riskiarviointiin perustuva valvontamalli. Arvioinnista saatava riskiluku kirjataan palotarkastusohjelmaan.
Eriyinen palotarkastus	Uudisrakennus- tai saneerauskohteessa tehtävä valvontakäynti, jonka rakennusvalvontaviranomainen on määritellyt käyttöönottotarkastuksen ja toiminnan aloittamisen ehdoksi. Eriyinen palotarkastus on luonteeltaan pelastusviranomaisen asiantuntijalausunto rakennusvalvonnalle rakennuksen palo- ja pelastusturvallisuudesta. Ennen varsinaista erityistä palotarkastusta voidaan suorittaa ennakoivia tarkastuksia. Eriyinen palotarkastus voidaan tehdä myös muihin kohteisiin kuin rakennuksiin.
Ilotulitemyyntipisteen tarkastus	Kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 63 ja 64 § mukainen valvontakäynti, joka kohdistuu pyroteknisten tuotteiden varastointiin kaupan yhteydessä.
Jälkitarkastus	Valvontakäynti, jossa valvotaan, että palotarkastuksissa aiemmin annettuja korjausmääräyksiä on noudatettu. Jälkitarkastus tehdään korjausmääräysten määräaikojen umpeuduttua, ennen seuraavaa määräaikaista palotarkastusta.

Kohde	Kohde on se, jolle, jota tai johon kohdistuen valvontaa tehdään tai valvonta kohdentuu.
Maanalaisen polttoainesäiliön tarkastus	Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista (344/1983) mukainen tarkastus tärkeällä pohjavesialueella. Tarkastusta harjoittavan tulee olla Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymä, ns. hyväksytty liike, jonka tulee antaa työn teettäjälle tekemästään tarkastuksesta todistus tehdyn toimenpiteen vaatimustenmukaisuudesta valtioneuvoston asetuksen maakaasu-, nestekaasu- ja öljylämmityslaitteistojen asennus- ja huoltotoimintaa sekä maanalaisten öljysäiliöiden tarkastusta harjoittavien hyväksymisestä 558/2012 mukaisesti. Valvontaviranomaiselle tulee antaa mahdollisuus asennuksen tarkastukselle ennen säiliön peittämistä Mahdollisten muiden polttoainesäiliöiden osalta tarkastus perustuu pelastusviranomaisen kemikaaliturvallisuuslain 390/2005 24 § ilmoitusvelvollisten kohteiden osalta tekemään päätökseen, 25 §.
Määräaikainen (yleinen) palotarkastus	Valvontasuunnitelman mukainen määrätyn väliajoin tehtävä pelastusviranomaisen valvontakäynti. Käytetään myös nimikettä yleinen palotarkastus.
Nestekaasukohteen käyttöönottotarkastus	Valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (855/2012) 36, 37 §:n mukainen käyttöönottotarkastus, joka kohdistuu nestekaasun vähäistä teknistä käyttöä tai varastointia harjoittavaan kohteeseen. Tarkastus tulee tehdä ennen käyttöönottoa.
Pyydetty palotarkastus	Asiakkaan pyytämä palotarkastus, joka tehdään aina pelastusviranomaisen harkinnan mukaan, ks. ylimääräinen palotarkastus.
Rakennuksen käyttöönoton ennakkokatselmus	Pyydetty palotarkastus/konsultointikäynti, jonka jälkeen joudutaan vielä tekemään erikseen erityinen palotarkastus.
Tarkastusväli	Tarkastusväli on ajanjakso, joka on riskien arviointiin perustuen määritelty palotarkastusten väliseksi ajaksi.
Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista	Kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 27 a § mukainen valvontakäynti, joka ei ole kohteen määräaikainen palotarkastus.

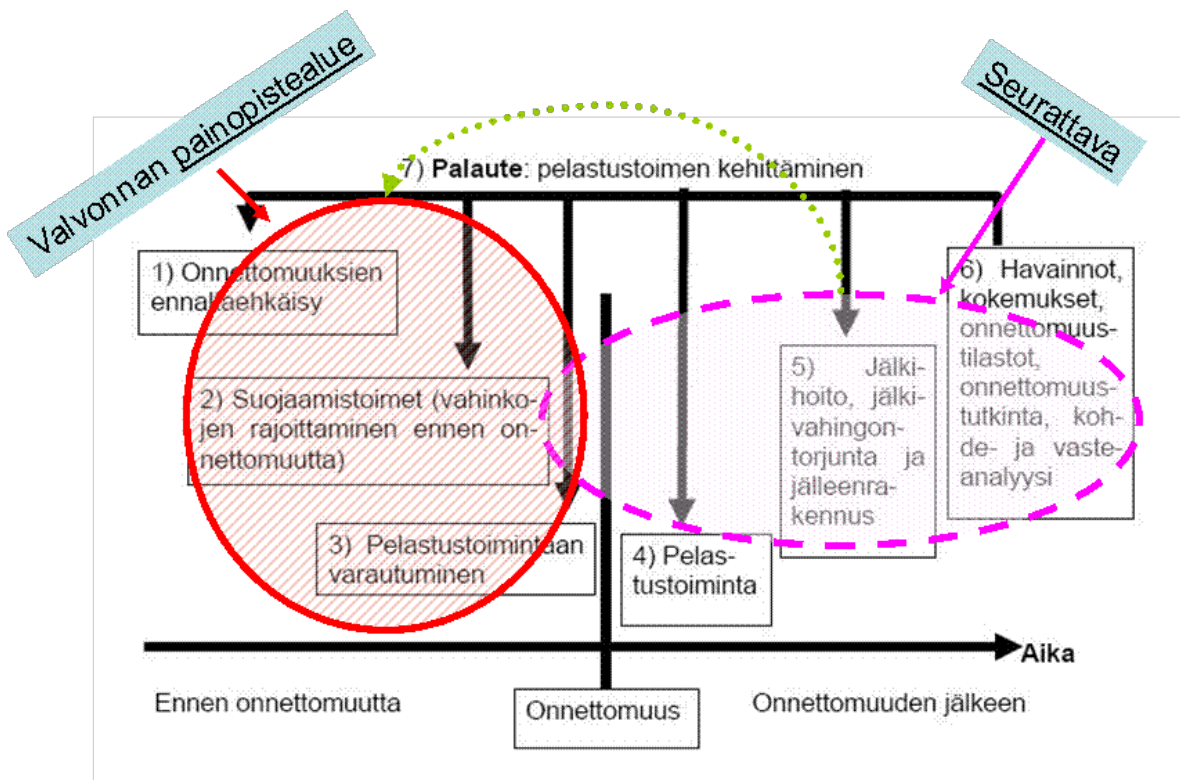

käsittelyä ja varastointia harjoittavan kohteen tarkastus	
Valvontakohte	Palotarkastusohjelmistoissa palotarkastus kohdennetaan yleensä kiinteistöön. Alueella ryhmitellään kohteet toiminnallisiksi kokonaisuuksiksi, esimerkiksi kauppakeskus on yksi kohde eikä 30 kohdetta.
Yleisötilaisuuden palotarkastus	Pelastusviranomaisen yleisötilaisuuden dokumenttien ja arvioidun riskin perusteella ennen yleisötilaisuuden alkamista suorittama valvontakäynti, jossa tarkastetaan tapahtuman turvallisuusjärjestelyt.
Ylimääräinen palotarkastus	Pelastusviranomaisen harkinnan mukaan suorittama valvontakäynti, jota ei ole ajoitettu ja kohdennettu valvontasuunnitelmassa. Ylimääräisiä, ennakoimattomia palotarkastuksia tehdään esimerkiksi seuraavien erityisten syiden vuoksi: a) nuohoojan, tarkastuslaitoksen, toisen viranomaisen tai kuntalaisen ilmoitus palo- tai henkilöturvallisuuteen liittyvistä puutteista; b) huomattavaa palovaaraa aiheuttavan rakennus- tai muun työmaan aloittamisen yhteydessä; c) rakennuksen henkilömäärän tai käyttötavan tilapäisen muuttumisen johdosta, mikäli muutos oleellisesti vaikuttaa käyttäjien turvallisuuteen (esimerkiksi tilapäismajoitus); d) kun on perustetta epäillä, että kohteen palo- ja henkilöturvallisuudessa on vakavia puutteita; e) teematarkastuksina muiden viranomaisten kanssa (esimerkiksi anniskeluravintolat ja muut kokoontumistilat).
Öljylämmityslaitteiston käyttöönotto	Valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (855/2012) 38 § mukaan toiminnanharjoittajan on ilmoitettava pelastusviranomaiselle myös sellaisen sumutuspolttimella varustetun öljylämmityslaitteiston käyttöönotosta, joka ei ole edellyttänyt 32 §:n mukaista ilmoitusta. Tarkastus on tehtävä 3 kk kuluessa käyttöönotosta.

3 VALVONTASUUNNITELMA

Pelastuslaki astui voimaan heinäkuussa 2011. Pelastuslaissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä ei enää määritellä palotarkastettavia kohteita, vaan pelastuslaitos määrittelee itse palotarkastettavat kohteet alueella esiintyvien riskien perusteella. Palotarkastusten lisäksi alueen pelastusviranomaisen suorittaa myös asiakirjavalvontaa, jonka tarkoituksena on varmistaa veloitteiden noudattaminen kohteessa. Tämä tapahtuu esimerkiksi kohteen laatiman pelastussuunnitelman sekä muiden palo- ja poistumisturvallisuudesta laadittujen asiakirjojen perusteella.

Valvontatoimenpiteet ovat osa pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisyyn ja niiden vahinkojen rajoittamiseen kohdistuvasta työstä, kuva 1.

Kuva 1 Toteutuneita riskejä analysoimalla voidaan suunnata onnettomuuksia ennaltaehkäisevää työtä.

3.1 Valvontasuunnitelman sisältö

Valvottavat kohteet ja toimenpiteet valvonnan suorittamiseksi määritellään vuosittain valvontasuunnitelmassa, joka perustuu palvelutasopäätökseen ja riskien arviointiin. Valvontasuunnitelmaan kerätään tiedot myös toteutuneista palotarkastuksista sekä onnettomuuksien ehkäisyyn käytetyistä resursseista. Valvontasuunnitelman toteutumista valvoo aluehallintoviranomainen osana pelastustoimen palvelutason riittävyyden valvontaa.

Tässä valvontasuunnitelmassa määritellään eri kohdetyyppien periaatteellinen palotarkastusten tiheys, jäljempänä tarkastusväli, ja siihen vaikuttavat tekijät. Lisäksi tässä suunnitelmassa esitellään erilaiset käytössä oleva valvonnan keinot kuten valvontakäynti kohteessa ja asiakirjojen avulla tehtävä valvonta. Lisäksi käsitellään yhteistoiminta muiden valvontaviranomaisten kanssa, valvontatehtäviin kohdistettavat resurssit sekä se miten valvontavelvoitteen toteutumista seurataan. Valvonta kohdistuu lainsäädännössä pelastusviranomaisten valvottavaksi määrättyjen säännösten vastaiseen toimintaan, toimenpiteisiin niiden korjaamiseksi sekä toiminnan tuloksellisuuden seurantaan. Valvonnassa korostetaan kohteen oman toiminnan merkitystä turvallisuuden parantamisessa.

Valvontatoimenpiteisiin kuuluvat myös Pelastuslain 105 ja 106 §:issä mainitut pakkokeinot ja rangaistukset.

Pelastuslaitos perii valvontasuunnitelmassa määritellyistä tarkastuksista Pelastuslain (96 §) mukaisesti maksun. Taksat on lisätty Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen taksaluetteloon.

3.2 Valvonnan toteuttaminen

Valvontatoiminta on pyritty kohdentamaan Päijät-Hämeessä siten, että siitä on saatavissa mahdollisimman merkittävä vaikuttavuus maakunnan turvallisuudelle. Valvonnan toteuttamista ja vaikutuksia seurataan jatkuvasti ja toimintaa kohdistetaan seurannan tulosten perusteella.

Valvonnan toteutustavat on kuvattu tässä suunnitelmassa. Valvontatehtävän koko sisältö löytyy erillisestä IMS -toimintajärjestelmästä, jossa eri tehtävät on yksityiskohtaisesti kuvattu prosessikaavioiden ja työohjeiden avulla. Selkeillä prosesseilla pyritään parantamaan valvonnan laatua ja tehostamaan valvontatyötä. Laaditut työohjeet ovat yksityiskohtaisia ja sisältävät koko valvontatyöhön liittyvän työnkulun. Malli työohjeesta on liitteessä B.

3.3 Valvontakeinot

Pelastusviranomainen valitsee tarkoituksenmukaisimman keinon valvontatehtävän suorittamiselle. Pelastusviranomaisen perinteinen valvontakeino on valvontakäynti eli palotarkastus. Pelastuslain muutoksen myötä valvontakeinoja on kyetty lisäämään ja asiakirjavalvonta on noussut erittäin merkittäväksi valvonnan muodoksi. Asiakirjavalvonnassa valvotaan dokumenttien avulla kohteen turvallisuutta. Asiakirjavalvontaa ovat mm. yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmien valvonta, öljysäiliöiden määräaikaistarkastusten valvonta, omavalvonnan valvonta ja paloteknisten laitteiden määräaikaistarkastusten valvonta.

4 MÄÄRÄAIKAINEN VALVONTA

4.1 Yritysten ja laitosten valvonta (A1-A6)

Valvottavia yrityksen ja laitoksia (entiset erityiskohteet) ovat käytännössä kaikki ne kohteet, jotka eivät ole asuinrakennuksia tai niihin rinnastettavia kohteita. Yrityksille ja laitoksille määritellään valvontavälit riskien arvioinnin perusteella. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto on määrittänyt perusvalvontavälit erityyppisille rakennuksille tilastoaineiston perusteella. Valvontaa tekevä viranomainen voi riskiarviointiin perustuen muuttaa sovituisissa rajoissa väliä tiheämmäksi tai harvemmaksi.

Määräaikaisesti tarkastettavia yrityksiä ja laitoksia on Päijät-Hämeessä tällä hetkellä 3 577 kappaletta. Kokonaisluku tarkentuu vuosittain, kun harvemmin tarkastettujen kohteiden käytössäolotilanne selviää ja se kirjataan tarkastusohjelmaan. Vuonna **2018** määräaikaistarkastus tehdään arviolta **944** yritykseen ja laitokseen.

Taulukko 1 Yritysten ja laitosten määräaikaiset tarkastusmäärät kunnittain vuonna 2018

Kunta	Kpl
Asikkala	55
Hartola	18
Heinola	73
Hollola	133
Kärkölä	31
Lahti	499
Orimattila	90
Padasjoki	27
Sysmä	18
Yhteensä	944

Lukumäärä muuttuu vuoden edetessä, koska kohteita luokitellaan koko ajan uudelleen käyntien ja muiden selvitysten edetessä. Kohdeluettelossa on useita kohteita, joissa ei välttämättä ole enää tarkastusajankohtana toimintaa tai joiden toiminta on muuttunut.

Yritysten ja laitosten keskimääräisen tarkastusvälin määrittämisessä on sovellettu seuraavia periaatteita:

- tulipalon aiheuttama omaisuusvahinkoriski
- suuronnettomuuden henkilöriskin mahdollisuus
- merkittävien kulttuuri- ja ympäristöarvojen riskit
- kemikaalikohteiden erityispiirteet ja lainsäädäntö

Valvontakohteiden ryhmittely eri pääluokkiin sekä palotarkastusvälien lähtökohdat ja vaihteluvälit on esitetty tämän suunnitelman liitteissä A1-A6.

Kohde voi kuulua useampaan ryhmään esimerkiksi varastorakennuksiin ja Seveso-kohteisiin. Lähtökohdista on käytetty pienemmän tarkastusvälin antavaa taulukkoa.

Taulukko 2 Tarkastusmäärät kohdetyypeittäin vuonna 2018

Kohdetyypeittäin	Kpl
A1 Ympäri vuorokautisessa käytössä oleva kohde	155
A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit	104
A3 Kokoontumis- ja liiketilat	182
A4 Teollisuus- ja varastorakennukset	362
A5 Maatalousrakennukset	44
A6 Muut kohteet	97
Yht.	944

Yksittäisten kohteiden tarkastusvälejä voidaan tarvittaessa lyhentää tai pidentää tapauskohtaisesti. Tarkastusvälin muuttaminen suositellusta voi perustua esimerkiksi arvioivassa palotarkastuksessa tehtyihin havaintoihin, jossa otetaan huomioon muun muassa kohteen turvallisuuskulttuuri, uhatut arvot ja tapahtuneet onnettomuudet tai läheltä piti -tilanteet. Tarkastusvälin muuttamista ei tehdä yksittäisen riskiarvion perusteella, vaan muutoksen tulee perustua kohteen turvallisuuskulttuurin

muutokseen ja se vaatii vähintään kaksi arviointia kohteesta. Tarkastusvälin muuttaminen suositelusta on perusteltava ja kirjattava palotarkastusohjelmaan siten, että perusteluita voidaan tarkastella jälkikäteen.

Taulukko 3 Tarkastusvälin muuttamisen perusteella voivat olla mm. seuraavat seikat:

Turvallisuskulttuuri	• Havaitut puutteet palotarkastuksilla• Asiakkaan sitoutuminen (korjausmääräysten toteutuminen)• Pelastussuunnitelma ja sen päivitykset• Henkilökunnan koulutus ja harjoitukset• Yrityksen turvallisuuteen liittyvä laatujärjestelmä ja sen jalkautuminen• Omavalvonnan arviointi• Omaehtoinen varautuminen yli lakisääteisen tason• Muiden tahojen tekemät turvallisuusauditoinnit
Uhatut arvot ja poikkeukselliset riskit	• Kohteen laajuus ja geometrinen monimutkaisuus (operatiivisesti haasteelliset kohteet, monimutkainen turvallisuustekniikka)• YST-kohteet, yhteiskunnallisesti merkittävät kohteet, kunnan toiminnan kannalta kriittiset kohteet• Teollisuuden tuotannon toimiala ja palovaarallisuusluokka• Poikkeuksellinen henkilömäärä• Poikkeukselliset suuret kulttuuri- ja ympäristöarvot (esim. Haaglistan kohteet)• Ympäristön toiminta, esim. Seveso-kohteen ympärillä sijaitsevat kohteet• Otettava huomioon myös ympäristön riskien muuttuminen.• Poikkeuksellisessa ympäristössä sijaitsevat kohteet (esim. tärkeällä pohjavesialueella sijaitsevat vaarallisten aineiden kohteet)

	• Poistumisturvallisuusselvitys ja sen havainnot, toimintaympäristön muutokset• Poikkeuksellinen saavutettavuus, pelastuslaitoksen vaste
Tapahtuneet onnettomuudet tai vastaavat	• Useita viranomaiskäyntejä, poikkeamia, onnettomuuksia, läheltä piti tilanteita samassa kohteessa• Toistuvat erheelliset paloilmoitukset

Kohteiden tarkastusväliksi ei tule käytännössä muodostumaan läheskään joka kohteessa esimerkiksi tasan 24 kk. Hyvänä käytäntönä voidaan pitää tarkastusvälin pysymistä ± 3 kk sisällä suunnitellusta, kuitenkin siten, että ajankohta osuu oikealle kalenterivuodelle.

Uusissa / valmistuneissa yrityksissä ja laitoksissa tehdään ensimmäinen määräaikainen valvontatoimenpide 3 kk rakennuksen käyttöönotosta kohteen haltijan tai toiminnanharjoittajan kanssa, jos kohteen valvontaväliksi arvioidaan vuosi. Tällöin keskitytään kohteen erityispiirteiden mukaisesti muun muassa pelastussuunnitelman laadintaan, pelastussuunnitelman sisällön toimivuuteen ja kemikaali-ilmoituksen käsittelyyn.

Pääsääntöisesti yritysten ja laitosten määräaikainen valvonta tehdään valvontakäynnin avulla. Viljankuivaamoissa valvonta suoritetaan asiakirjavalvontana ns. omavalvontalomakkeen avulla.

4.1.1 Valvontakäynnin suorittaminen

Yrityksien ja laitosten valvontatyössä suoritetaan ns. arvioivan palotarkastuksen mallin mukaisesti, jolla saadaan kohdekohtainen riskiarvio kaikista valvontakohteista.

Määräaikaiset palotarkastuskohteet jaetaan vuoden alussa tarkastustyötä tekeville. Tarkastaja suorittaa saamansa tarkastukset niin, että vuoden tarkastusmäärä jakautuu tasaisesti kolmen kuukauden periodeihin.

Annetut korjausmääräykset valvotaan (jälkivalvonta) mahdollisimman pian annetun korjausmääräysajan kuluttua umpeen.

4.1.2 Valvonnan arviointi

Valvontatyön suorittaja tekee palotarkastuskäynnin jälkeen arvion määräaikaisen tarkastuksen onnistumisesta Innolink-ohjelmiston avulla. Valvonnan arviointi toteutetaan yrityksissä ja laitoksissa, joilla on pelastusasetuksen mukainen velvoite laatia pelastussuunnitelma. Tämän jälkeen ohjelma lähettää tarkastuskohteen edustajalle oman lomakkeen, jossa tämä puolestaan arvioi omalta osaltaan tarkastuksen laatua ja tarpeellisuutta. Ohjelmisto vertaa näitä kahta arviota toisiinsa ja jokainen tarkastaja voi osaltaan seurata saamaansa palautetta.

Käytössä oleva Innolink-ohjelmisto antaa asiakkaalle mahdollisuuden kertoa palautetta myös niin, ettei palautteen lähettäjä yksilöidy. Palaute voi antaa yleisesti tai sen voi kohdistaa tiettyyn tarkastajaan.

Riskienhallintatyötä tekevien yhteisissä tapaamisissa käydään saatua palautetta läpi ja mietitään toimenpiteitä palautteiden pohjalta. Myös asiakkaille annetaan palaute valvontatoiminnan onnistumisesta vuosittain tehdyn koosteen avulla.

4.2 Asuinrakennukset ja niihin verrattavat kohteet

4.2.1 Pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset (A7)

Pelastussuunnitelmavelvollisia asuinrakennuksia (vähintään kolmen huoneiston taloyhtiöitä) on 4 896 kpl Päijät-Hämeessä (kerrostalot 2 500 kpl ja rivitalot 2 396 kpl). Lähde: Tilastokeskus, 31.12.2016.

Vuosittain valvonnan piiriin kuuluu 10 % rivi- ja kerrostaloista. Valvontamäärät kunnittain on esitetty liitteessä A7.

Rivitaloyhtiöiden valvonta suoritetaan pääsääntöisesti asiakirjavalvonnalla, asiakkaan palauttaman omavalvontalomakkeen avulla.

Kerrostaloja valvotaan sekä asiakirjavalvonnalla, asiakkaan palauttaman omavalvontalomakkeen avulla, että palotarkastusten avulla. Vuoden 2014 lopulla kerrostaloihin kohdennettiin internet-ky-sely, joka oli pohjana kiinteistöjen riskienarvioinnille. Arvioinnin perusteella asiakirjavalvonnalla valvotaan ne kerrostalot, joilla savunpoisto ja pelastustie ovat kunnossa ja joille lisäksi on asennettu palovaroitinjärjestelmä yleisiin tiloihin. Muihin kerrostaloihin suoritetaan palotarkastuskäynti. Valvontakohteiden kokonaismäärä on 10 % rakennuskannasta.

4.2.1.1 Valvonnan suorittaminen

Palotarkastus (osa kerrostaloista)

Asuinrakennuksien palotarkastuksissa taloyhtiötä edustaa yleensä isännöitsijä. Tarkastukseen on hyvä pyytää mukaan myös kiinteistön turvallisuushenkilöstö, jolloin hekin saisivat kokonaiskuvan kiinteistön paloturvallisuusasioista. Myös kiinteistön asukkaille voi antaa etukäteistietoa palotarkastuksen suorittamisesta esimerkiksi ilmoitustaululle kiinnitettävän ilmoituksen avulla. Asukkailla on näin mahdollisuus olla mukana tarkastuksessa tai esittää turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä esimerkiksi isännöitsijän kautta.

Annetut korjausmääräykset valvotaan mahdollisimman pian annetun korjausmääräysajan kuluttua umpeen.

Omaevalvonta

Lomake vastauskuorineen ja valistusmateriaaleineen lähetetään taloyhtiön hallitukselle suunnitellulle alueelle. Palautetun lomakkeen tai sen palauttamatta jättämisen pohjalta kohdennetaan toimenpiteitä, esimerkiksi palotarkastuksia tai kohdennettuun aihepiiriin liittyvää valistusta. Lomakkeen jatkotoimenpiteiden arvioinnin suorittaa pelastaja ns. asiakirjavalvontana. Tarvittaessa jälkivalvontaa suoritetaan dokumenttien perusteella tai paikanpäällä suoritettavin palotarkastuksin.

4.2.2 Pientalot (A7)

Päijät-Hämeessä on 41 558 pientaloa. Lähde: Tilastokeskus 31.12.2016. Pientaloista valvotaan 10 % vuosittain. Kunnittaiset valvontamäärät on esitetty liitteessä A7.

Valvontamuotona käytetään asiakirjavalvontaa. Omaevalvontalomake vastauskuorineen ja valistusmateriaaleineen lähetetään massapostituksena rajatulle alueelle. Palautetun lomakkeen tai sen palauttamatta jättämisen pohjalta kohdennetaan toimenpiteitä, esimerkiksi palotarkastuksia tai kohdennettuun aihepiiriin liittyvää valistusta. Lomakkeen jatkotoimenpiteiden arvioinnin suorittaa pelastaja asiakirjavalvontana. Tarvittaessa jälkivalvontaa suoritetaan dokumenttien perusteella tai paikanpäällä suoritettavin palotarkastuksin.

4.2.3 Vapaa-ajan asunnot (A8)

Päijät-Hämeessä on noin 22 223 vapaa-ajan asuntoa. Suurimmat mökkikunnat ovat Asikkala ja Sysmä. Lähde: Tilastokeskus 31.12.2016. Vapaa-ajan asunnoista valvotaan 10 % vuosittain. Kunnittaiset valvontamäärät on esitetty liitteessä A8.

Vapaa-ajan asuntojen valvonta suoritetaan koko alueella omavalvontaan. Lomake vastauskuorineen ja valistusmateriaaleineen lähetetään massapostituksena rajatulle alueelle. Lomakkeen jatkotoimenpiteiden arvioinnin suorittaa pelastaja asiakirjavalvontana. Tarvittaessa jälkivalvontaa suoritetaan dokumenttien perusteella tai paikan päällä suoritettavin palotarkastuksin.

Vapaa-ajan asuntojen riskitaso on vakituisesti asuttuja asuinrakennuksia alempi, joten valvonnassa painotetaan lisäksi turvallisuusviestinnän keinoja.

5 EPÄSÄÄNNÖLLINEN VALVONTA

Epäsäännöllinen valvonta käynnistyy tyypillisesti asiakkaan tarpeesta. Pelastuslaitos valvoo mm. yleisötilaisuuksia, poistumisturvallisuusselvityksiä, riskiasuntoja sekä pöytäkirjoja pelastustoimen laitteiden tarkastuksista. Epäsäännöllistä valvontaa on myös kemikaalivalvonta, jota on käsitelty luvussa 6.

5.1 Poistumisturvallisuusselvitysten valvonta

Pelastusviranomaisen valvoo pelastuslain 19 §:ssä tarkoitettujen poistumisturvallisuusselvitysten laatimista ja niiden edellyttämien toimenpiteiden toteutumista, sekä poistumisturvallisuussuunnitelmien päivittämistä kolmen vuoden välein. Pelastusviranomaisen arvioi saamansa poistumisturvallisuusselvityksen perusteella kohteen poistumisturvallisuutta ja ryhtyy tarvittaessa pelastuslain edellyttämiin toimenpiteisiin.

Pelastusviranomaisen voi velvoittaa toiminnanharjoittajan täydentämään poistumisturvallisuusselvitystä ja toteuttamaan yhteistyössä pelastusviranomaisen kanssa kohteessa poistumiskokeen. Jos poistumisturvallisuusselvitys ei täytä vaatimuksia, toiminnanharjoittajan tulee laatia alueen pelastusviranomaisen asettamassa määräajassa suunnitelma poistumisturvallisuuden saattamiseksi laissa säädettyjen vaatimusten mukaiseksi. Jos toiminnanharjoittajan toimenpiteillä ei saada poistumisturvallisuutta vaatimusten mukaiseksi, pelastusviranomaisen on annettava korjausmääräys.

5.2 Yleisötilaisuuksien valvonta

Yleisötapahotumien valvonnasta säädetään Pelastuslain 16 §:ssä, joka koskee yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmaa. Yleisötapahotumalla tarkoitetaan kokoontumislaisa (530/1999 2 §) määritettyjä

yleisötilaisuuksia, kuten yleisölle avoimia huvitilaisuuksia, kilpailuja, näytöksiä ja muita niihin rinnastettavia tilaisuuksia, joita ei ole pidettävä yleisinä kokouksina. Jos tilaisuuteen osallistuminen edellyttää kutsua tai määrätyn yhteisön jäsenyyttä, sovelletaan siihen myös kokoontumislain säännöksiä yleisötilaisuudesta, jollei tilaisuutta osanottajien lukumäärän, tilaisuuden laadun tai muiden erityisten syiden perusteella voida pitää luonteeltaan yksityisenä.

Yleisötapahtuman järjestämistä valvovat monet tahot ja tapahtumanjärjestäjän onkin haettava useita lupia eri viranomaisilta. Tapahtumajärjestäjän on toimitettava yleisötilaisuutta koskeva pelastussuunnitelma pelastusviranomaiselle viimeistään 14 vuorokautta ennen tapahtuman alkamista.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos arvioi tilaisuuden järjestäjän laatiman yleisötilaisuuden pelastussuunnitelman (asiakirjavalvontaa) riittävyttä ja mahdollisen palotarkastuskäynnin tarvetta.

Yleisötilaisuuteen edellytetään pelastussuunnitelma, mikäli tilaisuudessa:

- arvioidaan olevan läsnä samanaikaisesti vähintään 200 henkilöä;
- käytetään avotulta, ilotulitteita tai muita pyroteknisiä tuotteita taikka erikoistehosteina palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja;
- tapahtumapaikan poistumisjärjestelyt poikkeavat tavanomaisesta; tai
- tapahtuman luonne aiheuttaa erityistä vaaraa ihmisille.

Saapuneesta pelastussuunnitelmasta annetaan tapahtuman järjestäjälle päätös. Pelastuslaitokselle toimitetusta yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmasta ilmoitetaan tarvittaessa poliisille ja terveysviranomaiselle.

Pelastuslain 16 § todetaan, että pelastusviranomaisen tulee tarvittaessa suorittaa yleisötilaisuuden palotarkastus. Tarkastuksen suorittamisen perusteeksi pelastusviranomaisen arvioi tapahtuman luonnetta ja siitä aiheutuvaa riskiä sekä esitettyjen varautumistoimenpiteiden riittävyttä. Palotarkastus järjestetään, mikäli pelastusviranomaisen arvioinnissa katsoo siihen olevan tarvetta.

5.3 Onnettomusriskiasuntojen valvonta

Pelastuslain 42 §:n mukaan, mikäli viranomaisten virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomusriskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäynnösten estämättä ilmoittaa asiasta alueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämistä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.

Onnettomusriski on ennalta arvaamaton vahinkotapahtuma, joka voi aiheuttaa mm. henkilö-, omaisuus- tai ympäristövahinkoja. Pelastuslaitoksen viestintä- ja valvontatehtävien näkökulmasta keskeisiä ilmoituksia ovat pelastuslain (379/2011) 2. ja 3. luvun vaatimusten laiminlyönteihin liittyvät ilmoitukset. Ehdotonta on reagoida ilmoituksiin ilmeisestä palonvaarasta tai muusta henkeä ukaavasta onnettomusriskistä.

Pelastuslain (379/2011) säännösten mukaisesti pelastusviranomainen reagoi ilmoituksiin, joiden perusteella asunnossa on muun muassa runsaasti/poikkeuksellisen suuri määrä palokuormaa, sähköpaloriskejä tai muita tulipalo- ja onnettomuusriskejä, joita ei voida muiden viranomaisten toimesta korjata. Edellä mainitut edellytykset täyttävään asuntoon suoritetaan ylimääräinen palotarkastus, joka on maksuton. Paloriskiasuntojen ylimääräisiä palotarkastuksia suorittavat kaikki riskienhallintatehtäviä suorittavat henkilöt. Muut ilmoitukset välitetään asiaankuuluvalla viranomaiselle.

5.4 Pelastussuunnitelmien valvonta

5.4.1 Asuinrakennukset sekä yritykset ja laitokset

Asuinrakennusten sekä yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmia valvotaan kohteisiin suoritettavien palotarkastusten yhteydessä. Pelastussuunnitelmaa käytetään palotarkastuksien lähtötietona, ja niiden kautta arvioidaan osaltaan kohteen turvallisuustasoa. Yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmat pyydetään tarvittavilta osin pelastuslaitokselle. Suunnitelmia hyödynnetään palotarkastuksilla, turvallisuusviestinnässä ja suurempien kohteiden osalta erillisten johtamissuunnitelmien lähtötietoina. Pelastussuunnitelman laatu vaikuttaa olennaisesti kohteen riskienarviointiin, joka vaikuttaa kohteen tarkastusväliin. Pelastussuunnitelmia voidaan valvoa myös asiakirjavalvonnalla, mikäli se on tarpeen esimerkiksi jälkivalvonnan suorittamiseksi.

5.4.2 Turvetuotantoalueet

Turvetuotantoalue on tavanomaista vaativampi kohde henkilö- ja paloturvallisuudelle. Turvetuotantoalueen ympäristölle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat. Valtioneuvoston asetuksen pelastustoimesta 1 §:n 16 kohdan mukaan turvetuotantoalueille on laadittava pelastussuunnitelma.

Pelastussuunnitelmaa valvotaan turvetuotantoalueelle tehtävän määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä.

5.4.3 Yleisötapahtumat

Yleisötapahtumien pelastussuunnitelmat on käsitelty aiemmin kohdassa 5.2.

5.5 Paloteknisten laitteistojen käyttöönotto-, varmennus- ja määräaikaistarkastuspöytäkirjojen valvonta

Tarkastuslaitos toimittaa suorittamistaan paloteknisten laitteiden tarkastuksista tarkastuspöytäkirjan pelastusviranomaiselle. Tarkastuspöytäkirjat kirjataan palotarkastusohjelmaan ja tehdyn riskiarvion perusteella kiinteistöihin kohdennetaan valvontaa määräaikaisten tarkastusten yhteydessä tai tarvittaessa erikseen esimerkiksi asiakirjavalvontana.

5.6 Kulotuksen valvonta

Pelastuslain mukaan kulotukseen ryhtyvän on tehtävä ilmoitus kulotuksesta tai merkittävästi savua tuottavasta tulenkäytöstä pelastuslaitokselle. Ilmoitus voi saapua pelastuslaitokselle, kirjallisena, sähköpostilla tai puhelinsoitolla. Ilmoitus otetaan vastaan kirjaamalla siitä tieto pelastuslaitoksen omaan järjestelmään. Pelastuslaitos tiedottaa kulotuksesta hätäkeskukselle, poliisille ja mahdolliselle palovalvontalennolle.

Pelastusviranomaisen arvio tulleen ilmoituksen perusteella mahdollisen valvontatoiminnan tarpeen.

5.7 Muu epäsäännöllinen valvonta

Pelastusviranomaisen suorittaa myös muita valvontatoimia. Valvonta voi olla esimerkiksi yhteisvalvontaa muiden viranomaisten kanssa tai toisen viranomaisen valvoman lainsäädännön edellyttämää valvontaa.

Tällaisia valvontatoimia ovat:

A) Teema ja kohdetarkastukset muiden viranomaiset kanssa (esimerkiksi ravintolatarkastukset ja suurten kokoontumistilojen tarkastukset)

B) Oma- ja valvontalomakkeen palauttamatta jättäneeseen rakennukseen suoritettavat tarkastuskäynnit

C) Kohteet, joissa on väestönsuoja

Pelastusviranomaisen tekee rakennuksen käyttöönotto- tai lopputarkastuksen yhteydessä väestönsuojan tarkastuksen väestönsuojan käyttöönottotarkastuksessa tehdyn pöytäkirjan perusteella.

D) Tarkastukset yksityisen sosiaalipalvelun tuottajan tiloihin

Aluehallintoviranomaisen (AVI) edellyttää pelastusviranomaisen lausuntoa yksityisen sosiaalipalvelun tuottajan tiloista AVI:n oman lupapäätöksen liitteeksi. (Laki yksityisestä sosiaalipalvelusta).

E) Valvonta nuohoojalta tulleen ilmoituksen perusteella

Pelastuslain 61 §:n mukaan, jos nuohooja havaitsee tulisijoissa ja savuhormeissa vikoja tai puutteita, joista voi aiheutua tulipalon vaara, hänen on ilmoitettava niistä kirjallisesti nuohottavan kohteen edustajalle ja pelastuslaitokselle. Jos nuohooja toteaa tikkaiden, kattokulkutien osien tai katon turvavarusteiden olevan sellaisessa kunnossa, ettei nuohoustyötä voida suorittaa turvallisesti, on hänen ilmoitettava myös niistä kirjallisesti nuohottavan kohteen edustajalle ja pelastuslaitokselle.

F) Muista tarkastuksista voivat olla myös ns. toimenpidepyynnöt ja ilmiannot. Toimenpidepyynnön/ ilmiannon saavuttua pelastuslaitokselle päätetään toimenpiteiden tarpeesta.

5.8 Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat

Pelastuslaki (398/2011) 48 § veloittaa, että pelastuslaitoksen on laadittava onnettomuuden varalle ulkoinen pelastussuunnitelma yhteistyössä asianomaisen toiminnanharjoittajan kanssa alueille, joilla on ydinenergialain (990/1987) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu ydinlaitos, vaarallis-

ten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 30 §:n 1 momentissa tai 62 §:n 1 momentissa tarkoitettu tuotantolaitos, josta toiminnanharjoittajan tulee laatia turvallisuusselvitys, ympäristönsuojelulain (527/2014) 112 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu suuronnettomuuden vaaraa aiheuttava kaivannaisjätteen jätealue; (16.12.2016/1171), vaarallisten aineiden kuljetuksesta rautatiellä annetun valtioneuvoston asetuksen (195/2002) 32 §:n mukainen järjestelyratapiha tai vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja tilapäisestä säilytyksestä satama-alueella annetun valtioneuvoston asetuksen (251/2005) 8 §:n mukainen satama-alue. Ulkoisen pelastussuunnitelman ja harjoitusten toteutumista valvoo aluehallintovirasto.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimittaa ulkoisen pelastussuunnitelman laatimista varten pelastuslaitokselle tuotantolaitoksen turvallisuusselvityksestä annetut johtopäätökset sekä kyseessä olevan tuotantolaitoksen toiminnanharjoittajan toimittaa pelastuslaitokselle turvallisuusselvitys ja sisäinen pelastussuunnitelma heti kun ne on laadittu tai päivitetty. Ulkoinen pelastussuunnitelma tulee laatia vuoden kuluessa ja mahdolliset muutokset suunnitelmiin tulee päivittää kahdeksan kuukauden kuluessa tiedoksi saannista.

5.9 Neuvonta

Neuvonta on pelastuslaitoksen antamaa paloturvallisuuteen liittyvää opastusta ja ohjeistusta. Neuvontaa ovat mm. rakennuksen ennakkokatselmuksien ennen erityistä palotarkastusta, suullisesti, sähköpostilla tai kirjallisesti annettu ohjeistus ja opastus asiakkaalle ja muu toimintaa tai rakentamista ohjaava valvontakäynti, jossa ei anneta hallintapäätöstä (palotarkastuspöytäkirjaa).

6 KEMIKAALI-, NESTEKAASU- JA RÄJÄHDEVALVONTA

Laissa vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005), ns. kemikaali-turvallisuuslaissa ja annetuissa alemmissä säädöksissä on säädetty alueen pelastusviranomaiselle valvontatehtäviä ja erilaisten ilmoitusten käsittelyä. Pelastusviranomaisen valvontavastuu kattaa vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia, nestekaasun käyttöä ja varastointia, maakaasun käyttöä, biokaasun käyttöä, öljylämmityslaitteistojen asennusta, maanalaisten öljysäiliöiden tarkastustoimintaa ja osin räjähteiden varastointia sekä pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä tai luovutukseen yksityiseen kulutukseen koskevat tehtävät.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ohjaa osaltansa kemikaali-, nestekaasu ja räjähdievalvontaa. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kautta on pyydetty kiinnittämään huomiota muun muassa maatiloilla tapahtuvaan ammoniumnitraatin varastointiin.

Kemikaalivalvonnasta peritään Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen johtokunnan vahvistaman taksan mukainen valvontamaksu. Valvontamaksut perustuvat säädöksiin: Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015 sisältäen nestekaasun, valtioneuvoston asetukseen räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta 819/2015 ja lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005.

6.1 Vaarallisten kemikaalien teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavien laitosten tarkastukset

Pelastusviranomaisen on tarkastettava vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus. Pelastuslaitoksella on oikeus osallistua 685/2015 28 § mukaiseen turvallisuus- ja kemikaalivi-

raston käyttötarkastukseen sekä 30 § tarkastusohjelman mukaisiin tarkastuksiin. Kemikaalisäädöksillä säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista sekä ilmoituksesta muille viranomaisille ja tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos tekee kemikaaliturvallisuuslain mukaisia kemikaalipäätöksiä kemikaalien vähäistä teollista käsittelystä ja varastoinnista tehtävän ilmoituksen perustella. Valvonta perustuu lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005 ja valtioneuvoston asetukseen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos suorittaa valvontasuunnitelman mukaiset määräaikaistarkastukset. Alle ilmoitusrajan jäävien sekä ilmoitusrajan ylittävien vähäisten kohteiden valvonta suoritetaan määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä. Ilmoitusrajan ylittyessä pelastuslaitoksen kemikaalivastaava, tai muu pelastusviranomainen tekee kemikaalien vähäisestä käytöstä ja varastoinnista päätöksen ja suorittaa tarkastuksen. Pelastusviranomainen osallistuu Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) tekemiin tarkastuksiin laajamittaisissa kemikaalikohteissa sekä Tukesin hyväksymän tarkastuslaitoksen tarkastuksiin nestekaasukohteissa.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos ylläpitää omalta osaltaan Tukesin kemikaalirekisteriä. Tiedot siirtyvät Merlot-palotarkastusohjelmasta Kemu-rekisteriin automaattisesti.

6.2 Nestekaasukohteiden käyttöönottotarkastukset

Päijät-Hämeen pelastuslaitos tekee käyttöönottotarkastuksen enintään viiden tonnin nestekaasusäiliöille/ varastoille. Tarkastuksesta toimitetaan käyttöönottopöytäkirjan toiminnanharjoittajalle. Valvonta perustuu lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005, valtioneuvoston asetukseen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015.

6.3 Öljylämmityslaitteistojen käyttöönottotarkastukset ja maanalaisten polttoainesäiliöiden tarkastukset

Päijät-Hämeen pelastuslaitos suorittaa öljylämmityslaitteistojen käyttöönottotarkastukset valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015 39 §:n. Öljylämmityslaitteiston asennusliike, ns. hyväksytty liike, toimittaa pelastuslaitokselle asennustodistuksen öljylämmityslaitteiston asennustyöstä tai laitteiston oleellisesta muutoksesta ja pelastusviranomaisen tarkastaa öljylämmityslaitteiston 3 kk kuluessa sen asentamisesta. Asennusliikkeen tulee antaa asiakkaalle vaatimuksenmukaisuustodistus 558/2012 3 § mukainen pätevyys hyväksynnän vaativista toimenpiteistä.

6.4 Lupalaitosten harjoitukset

Kemikaalikohteiden laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes). Laajamittainen kemikaalien käsittely ja varastointi jaetaan kolmeen riskiluokkaan: lupalaitokset, toimintaperiaatelaitokset ja turvallisuusselvityslaitokset.

Turvallisuusselvityslaitosten suuronnettomuusharjoitukset tulee järjestää kerran kolmessa vuodessa. Ensimmäinen suuronnettomuusharjoitus tulee järjestää vuoden kuluessa siitä, kun kohteen ulkoinen pelastussuunnitelma on hyväksytty. Harjoittelu perustuu Sisäministeriön asetus erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta (612/2015). Päijät-Hämeessä on neljä turvallisuusselvityslaitosta sekä yksi muu vastaava kohde, joihin ulkoinen pelastussuunnitelma on laadittu.

Lisäksi Tukesin valvonnassa on 17 toimintaperiaateasiakirja-, lupa- ja nestekaasulaitosta. Päijät-Hämeen pelastuslaitos harjoittelee myös näissä kohteissa kolmen vuoden välein harjoitus suunnitelman mukaisesti.

Kemikaalivastaava tai muu pelastusviranomainen toimii kemikaalikohteiden harjoitusten yhteyshenkilönä. Aluepalopäällikkö valvoo harjoitusten toteuttamisia.

Liitteessä C on laitosmäärät kunnittain ja suunnitellut harjoitukset vuodelle 2018. Liitteessä D harjoitussuunnitelmapohja, sekä liitteessä E harjoitusraporttimalli. Harjoitussuunnitelma ja -raportti kirjataan Tukesin ylläpitämään kemikaalirekisteriin, samoin kohteeseen laadittu ulkoinen pelastussuunnitelma.

6.5 Ilotulitteiden vähittäismyynnin ja varastoinnin tarkastukset

Pelastusviranomainen toimii vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 115 §:n ja valtioneuvoston asetuksen räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta (819/2015) 45 §:n mukaisena valvontaviranomaisen pyroteknisten tuotteiden varastonnissa ja kaupan yhteydessä ja/tai luovutuksessa yksityiseen kulutukseen. Pelastusviranomainen voi kieltää ilotulitteiden myynnin 111 § perusteella.

Ilotulitteiden myyjä toimittaa pelastuslaitokselle kertaluontoisen ilmoituksen ilotulitteiden myynnistä. Ilotulitteiden myynnistä tehdään päätös palotarkastusohjelmalla.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos tarkastaa kaikki ilotulitteiden myyntipaikat ja –varastot niiden perinteisenä myyntiaikana ennen vuoden vaihdetta.

6.6 Ilotulitteiden käytön valvonta uuden vuoden ulkopuolella

Luokan F2 ja F3 ilotulitteiden käytöstä uuden vuoden ulkopuolella on tehtävä ilmoitus pelastuslaitokselle. Pelastusviranomainen tekee käytöstä kirjallisen päätöksen. Valvonta perustuu lakiin vaarallisen kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005. Päijät-Hämeen pelastuslaitos

on tehnyt toistaiseksi voimassa olevan alueellisen päätöksen, jonka mukaan elokuun viimeisenä viikonloppuna vietettävien Venetsialaisten ilotulittamisesta ranta-alueilla ei tarvitse ilmoittaa pelastuslaitokselle.

Luokkien F2 ja F3 ilotulitteiden luovutus kaupasta on kielletty 1.12. - 26.12., ellei ostajalla ole pelastusviranomaisen antamaa kemikaaliturvallisuuslain 91 §:n 3 momentissa tarkoitettua päätöstä tuotteiden käyttöön. Luovutusrajoituksesta säädetään Valtioneuvoston asetuksen räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta (819/2015) 52–54§:ssä.

6.7 Erikoistehosteiden käytön turvallisuus

Räjähteiden tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteena tulee ilmoittaa etukäteen alueen pelastusviranomaiselle siten kuin asiasta säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 81 §:ssä. Tulleesta ilmoituksesta tehdään päätös ja päätöksen mukaisuus todetaan palotarkastuksella.

6.8 Räjähdysvaarallisten tilojen turvallisuus

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen lupa- ja ilmoitusmenettelyissä sekä käyttö- ja määräaikaistarkastuksilla huomioidaan räjähdessuojaus (ATEX)- lainsäädännön aiheuttamat vaatimukset. Asiakasta neuvotaan ATEX- asiakirjan laadinnassa. Valvonnan yhteydessä tarkistetaan, onko toiminnanharjoittaja laatinut räjähdysuojasasiakirjan. Valvonta perustuu lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005. Asiakirjan laadinnasta säädetään valtioneuvoston asetuksessa nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista 858/2012 (18 §).

7 JÄLKIVALVONTA

Valvonnan sisällön kokonaisuuteen kuuluu oleellisena osana annettujen korjausmääräysten noudattamisen valvonta. Jälkivalvonnan keinoja ovat muun muassa havaittujen puutteiden korjausten toteutuminen dokumenttien perusteella, jälkitarkastuksen tekeminen, hallintopakkekeinojen käyttäminen ja rikosilmoituksen tekeminen.

Jälkivalvontaa suoritetaan, kun varsinaisella valvontakäynnillä havaittu puute on merkittävä. Jälkivalvontaa tehdään myös, jos erityisellä palotarkastuksella havaitut asiat ovat kesken ja niiden korjaaminen halutaan varmistaa.

Mikäli määräyksiä on laiminlyöty, voi pelastusviranomainen käyttää hallinnollisia pakkokeinoja (uhkasakko tai teettämisuhka) tilanteen korjaamiseksi pelastuslain 105 § mukaisesti. Pelastusviranomainen voi myös tehdä rikosilmoituksen, mikäli pelastuslain 106 § mukaiset edellytykset täyttyvät.

Jotta tehdyillä tarkastuksilla olisi vaikuttavuutta, on annettujen korjausmääräysten noudattamista valvottava tehokkaasti. Usean yrityksen ja laitoksen palotarkastusväliä on pidennetty valtakunnallisen tarkastusvälien määrittelyiden mukaan ja mikäli erillistä jälkivalvontaa ei tehdä, ei tehdyillä palotarkastuksella saavuteta kohteen turvallisuuden suhteen mitään muutosta.

7.1 Uhkasakko ja teettämisuhka

Viranomaisen antamaa kieltoa tai määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakosta sekä teettämis- ja keskeyttämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

7.2 Rikosilmoitus

Rikosilmoitus on mahdollista tehdä pelastuslain 106 § mukaisesti erikseen säädetyistä toimista, ellei tekoa voida pitää vähäisenä tai ellei niistä ole muualla säädetty ankarampaa rangaistusta.

8 ASiantuntijatehtävät

8.1 Rakenteellisen paloturvallisuuden valvonta

Rakenteellinen paloturvallisuuden ohjaus- ja neuvonta perustuu pelastuslaissa sekä maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) oleviin viranomaisyhteistyösäännöksiin. Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen toiminta-alueella rakennetaan runsaasti kohteita, joiden turvallisuusjärjestelyt vaativat tapauskohtaista arviointia. Suunnittelun tavoite on saavuttaa hyvä turvallisuustaso kustannustehokkaasti tiiviissä yhteistyössä rakennusvalvonnan ja alan suunnittelutoimistojen kanssa.

Rakennusvalvontaviranomaiset ja suunnittelijat käyttävät pelastusviranomaisten asiantuntemusta muun muassa arvioitaessa rakennuksen paloturvallisuutta, paloteknistä suunnitelmaa, savunpoistoa, pelastustietä, alkusammutuskalustoa, pelastuslaitoksen toimintaedellytyksiä ja poistumisturvallisuutta. Rakenteelliseen paloturvallisuuteen liittyvät lausunnot annetaan kirjallisesti.

Pelastusviranomaisella on myös rooli mm. paloilmoinlaitteistojen ja sammutuslaitteistojen suunnittelun osalta. Paloilmoinlaitteistoista tehdään suunnittelijan kanssa yhteistyössä toteutuspyytäkirja. Sammutuslaitteistojen suunnittelija toimittaa pelastuslaitokselle kommentoitavaksi suunnittelun perusteet.

Rakenteellisen paloturvallisuuden ohjaus ja neuvonta kasvavat jatkuvasti. Lisääntyvä paloturvallisuustekniikka pienemmissäkin rakennuksissa edellyttää erityissuunnitelmia, jotka tulevat pelastusviranomaiselle kommentoitavaksi.

8.1.1 Erityinen palotarkastus valmistuviin tai saneerattaviin kohteisiin

Erityinen palotarkastus tehdään rakennusvalvontaviranomaisen pyynnöstä ja se on usein sisällytetty rakennuslupaehtoihin. Erityisessä palotarkastuksessa pelastusviranomainen tekee valvontakäynnin uudisrakennus-, muutos- tai saneerauskohteeseen ja antaa oman mielipiteensä, onko rakennus käyttöönotettavissa vai ei. Erityinen palotarkastus on luonteeltaan asiantuntijatarkastus, lopullinen päätösvalta rakennuksen tai sen osan käyttöönotossa on rakennusvalvontaviranomaisella.

Erityisellä palotarkastuksella pelastusviranomaisen roolina on usein pelastustoimen edellytyksiin ja henkilöturvallisuuteen liittyvien laitteistojen toiminnan tarkastus. Vastaava työnjohtaja on rakennushankkeen edustajana erityisellä palotarkastuksella mukana.

8.2 Kaavoituksen seuranta

Maankäytön suunnittelussa kaavoittaminen on jatkuvaa työtä kunta sekä maakuntatasolla uusien maa-alueiden osalta. Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää kunnalta kaavojen ajanmukaisuuden arvioimista ja ajan tasalla pitämistä. Kavasuunnittelussa tulee ottaa lähtökohdaksi muun muassa hyvät turvallisuustavoitteet rakennettavassa ympäristössä. Kaavoista päättävä viranomainen pyytää lausuntoa pelastusviranomaiselta.

Maankäyttömuutokset tuotantolaitosten yhteydessä on yksi merkittävä kaavoituksen kautta valvottava tehtävä. Tässä tulee huomioida, ettei riskille alttiita toimintoja sijoiteta liian lähelle vaaraa aiheuttavia laitoksia ja varastoja. Tällaisia toimintoja ovat asuinalueet, vilkkaat liikenneväylät, koontumistilat ja -alueet, sairaalat, koulut, hoitolaitokset ja majoitusliikkeet.

Kaikista pyydetyistä kaavoista annetaan lausunto. Huomiota on kiinnitettävä muun muassa pitkien toimintavalmiusaikojen päähän rakennettaviin henkilöriskikohteisiin, sammutusvesihuoltoon ja sammutusjätevesien hallintaan erityisesti tärkeillä pohjavesialueilla ja vesistöjen läheisyydessä. Ongelmallisissa henkilöriskikohteissa on jo kaavoitusvaiheessa syytä harkita sammutuslaitteistoja kaavamääräyksiin.

8.3 Muut asiantuntijatehtävät

Pelastusviranomaisen näkökulmaa pyydetään usein kunnallisen ympäristönsuojeluviranomaisen tai Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) tekemien ympäristölupapäätösten tueksi. Pelastusviranomaisen lausunnossa keskitytään muun muassa yrityksen tai laitoksen kemikaalien käytön turvallisuuteen tai sammutusjätevesien käsittelyyn.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää pelastusviranomaiselta lausuntoa Tukesin valvonnassa olevien vaarallisia kemikaaleja käsittelevien laitosten perustamisasioihin ja muutoksiin. Tukesin valvomiin toimintaperiaatelaitoksiin on pelastuslaitoksen laadittava ns. ulkoinen pelastussuunnitelma. Tiettyjen Tukesin valvomien kohteiden kanssa on pelastuslaitoksen ja kohteen suoritettava yhteisharjoitus kolmen vuoden välein. Harjoitukseen liittyy harjoitussuunnitelma ja harjoitusraportointi (LIITE C). Pelastusviranomaisen pyydetään yleensä mukaan Tukesin suorittaessa oman valvontasuunnitelmansa mukaista valvontaa kemikaalikohteisiin.

Pelastuslaitos ottaa kantaa ja pyrkii vaikuttamaan erilaisiin lainsäännön sekä säädösten muutoksiin. Osa kannanotoista tehdään pelastuslaitosten kumppanuusverkoston kautta.

Muutamassa kunnassa uusitaan myös esim. rakennusjärjestyksiä sekä ympäristönsuojelumääräyksiä. Pelastusviranomaisen antaa näihin määräyksiin lausunnon valvomiensa lainsäädäntöjen näkökulmasta.

9 VALVONTAYHTEISTYÖ MUIDEN VIRANOMAISTEN JA TAHOJEN KANSSA

Pelastuslain 42 § mukaan pelastuslaitoksen tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa sekä osallistua paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnitteluyhteistyöhön. Yhteistyöllä pyritään ensisijaisesti turvallisuuden tuottamiseen muun muassa vaihtamalla riskitietoja ja toteuttamalla tarvittavia toimenpiteitä, kuten yhteisiä valvontakäyntejä. Päijät-Hämeen pelastuslaitos suorittaa omaa valvontatoimintaansa yhteistyössä eri viranomaisten ja muiden tahojen kanssa.

9.1 Pelastuslain 42 § 2 mom.:n mukainen yhteistyö

Pelastuslain 42 §:n 2 momentin mukaan, jos viranomaiset virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta alueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.

Säädöksen tavoitteena on mahdollistaa eri viranomaisten järjestelmiin kertyvän tiedon sekä havaintojen välittäminen asiasta vastaavalle viranomaiselle siten, että tieto tallentuu ja velvoittaa toimivaltaisen viranomaisen reagoimaan tarvittavalla tavalla. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että ilmeisen paloriskin sekä ilmeisen muun onnettomuusriskin torjunta on kyettävä käynnistämään välittömästi tiedon tultua pelastusviranomaiselle. Tavoitteena on myös saavuttaa pysyviä tuloksia sopimalla käytänteistä, joilla vastaavien tilanteiden toistuminen on ennakoitavissa ja estettävissä.

Pelastuslain 42 §:n toisen pykälän tehokas soveltaminen edellyttää koulutusta ja ohjausta alueellisille ja paikallisille yhteistoimintaviranomaisille ja – tahoille. Päijät-Hämeessä koulutusta on järjestetty muun muassa kuntien sosiaalijohtajille ja sosiaalitoimen työntekijöille.

9.2 Pelastuslaitosten välinen valvontayhteistyö

Pelastuslaitosten keskinäisessä valvontatoiminnan kehittämässä on keskitytty valvontasuunnitelmaohjeen lisäksi valvontaohjelmiston kehittämiseen. Pelastuslaitosten kemikaaliyhdyshenkilöiden verkosto on aktiivinen pohtien yhdessä visaisempia kemikaalikohteiden valvontatoimintaan liittyviä kysymyksiä. Joidenkin pelastuslaitosten kesken on muodostettu yhteistoimintaryhmiä, joissa pohditaan yhteisiä linjauksia valvontaan liittyvissä substanssiasioissa.

Kumppanuusverkoston kautta eri pelastuslaitosten kehittämät turvallisuuskulttuurin arviointimenetelmät ja sanktiokäytännöt ovat levinneet tehokkaasti pelastuslaitoksiin. Kumppanuusverkoston myötä valvontamaksut ja erhe-käytännöt ovat melko yhtenäisiä eri pelastuslaitosten kesken. Lähitulevaisuuden haasteita pelastuslaitosten yhteistyössä valvontatoiminnan kehittämässä ovat yhtenäiset turvallisuuden arvioinnit maanlaajuisissa yhtiöissä ja kiertävissä yleisötilaisuuksissa kuten sirkuksissa, asuntomessuissa ja hengellisissä tilaisuuksissa. Lisäksi asuinrakennusten omavalvonnan ulottaminen samalla kertaa koskemaan myös toisen pelastuslaitoksen alueella olevaa vapaa-ajan rakennusta, vaatii yhteistyön kehittämistä.

9.3 Viranomaisten välinen tietojen vaihto

Yksi viranomaisten yhteistyön suurimmista hyödyistä on tiedonvaihto. Yhteistyön osallistuvien tahojen välinen tehokas ja keskeytyksetön tiedonvaihto helpottaa ja tehostaa työtehtävien hoitamista. Tehokas tietojen vaihto on myös edellytys sille, että pelastuslaitos pystyy arvioimaan toimintaympäristössään tapahtuvia muutoksia ja niiden vaikutuksia omaan alueensa riskiarvioon ja osaa hyödyntää esimerkiksi Tukesin tarkastuspöytäkirjoja päivittäessään ulkoisia pelastussuunnitelmia.

Viranomaisten välisestä tiedonvaihdosta on hyvä olla olemassa suunnitellut toimintatavat, koska viranomaisten valvontavelvoitteet menevät osittain päällekkäin ja useat viranomaiset valvovat samoja asioita ja tekevät samanlaisia ja toisiaan tukevia huomioita. Pelastusviranomaisille on säädetty nimenomaisesti jotain oikeuksia ja velvoitteita liittyen viranomaisten väliseen tietojen vaihtoon. Toiset näistä tietojenvaihtovelvoitteesta liittyvät pelastusviranomaisen valvontatehtävään suuremmin. Muut ovat luonteeltaan enemmän kaikkia koskevia yleissäädöksiä kuten lastensuojelulaki, eläintensuojelulaki ja rikoslaki jne. Seuraavaan kappaleeseen on koottu keskeisiä viranomaisten väliseen tiedonvaihtoon liittyviä säädöksiä, jotka on huomioitu valvontatehtävän toteutusta suunniteltaessa. Tässä lueteltujen tahojen lisäksi on olemassa myös lukuisia paikallisia hyviä käytäntöjä tietojen vaihdosta muiden kuin viranomaisten esimerkiksi kolmannen sektorin kanssa.

- Pelastuslain 81 §:n mukaan pelastusviranomaisen suorittaessa pelastuslain mukaista valvontatehtävää havaitsee puutteita muussa laissa säädettyjen velvoitteiden toteuttamisessa ja arvio puutteiden aiheuttavan vakavaa varaa henkilöturvallisuudelle ja puutteita ei voida heti korjata, asiasta tulee ilmoittaa asianomaiselle valvontaviranomaiselle.
- Laki pelastustoimen laitteista (10/2007) velvoittaa pelastusviranomaisen ilmoittamaan palotarkastuksessa tai muussa toiminnassaan havaitsemistaan pelastustoimen laitteita taikka asennusliikkeiden tai tarkastuslaitosten toimintaa koskevista vakavista puutteista Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.
- Vanhuspalvelulain (980/2012) 25 §:n mukaan alueen pelastustoimen palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tiedon sosiaali- tai terveydenhuollon tarpeessa olevasta iäkkäästä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan, hänen on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava asiasta viipymättä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle.
- Lastensuojelulain (13.4.2007/417) mukaan muun muassa palo- ja pelastustoimen palveluksessa olevat henkilöt ovat velvollisia salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoittamaan kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen

edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä. Myös muu kuin 1 momentissa tarkoitettu henkilö voi tehdä tällaisen ilmoituksen häntä mahdollisesti koskevien salassapitosäännösten estämättä. Edellä 1 momentissa tarkoitetuilla henkilöillä on velvollisuus tehdä salassapitosäännösten estämättä ilmoitus poliisille, kun heillä on tehtävässään tietoon tulleiden seikkojen perusteella syytä epäillä lapsen kohdistunutta rikoslain (39/1889) 20 luvussa rangaistavaksi säädettyä tekoa. (20.5.2011/542)

- Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) 36 § velvoittaa pelastusviranomaisen toimittamaan tekemänsä päätökset ja tarkastuspöytäkirjat vähäisestä kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista tiedoksi aluehallintovirastolle, sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja rakennusvalvontaviranomaiselle. Sama velvoite koskee myös päätöksiä kemikaalien tilapäisestä vähäisestä toiminnasta.
- Laki pelastustoimen laitteista (10/2007) velvoittaa tarkastuslaitosta ilmoittamaan alueen pelastusviranomaiselle tarkastustoiminnassaan havaitsemista vakavista puutteista, jotka koskevat palonilmaislaitteistoa tai automaattista sammutuslaitteistoa.
- Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) 11 § velvoittaa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimittamaan tiedon laajamittaisen kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin lupapäätöksestä myös pelastusviranomaiselle. Ennen turvallisuusselvityskohteen lupapäätöksen johtopäätösten ilmoittamista Tukesin on varattava pelastusviranomaiselle mahdollisuus esittää mielipiteensä turvallisuusselvityksestä. Tukesin on myös toimitettava turvallisuusselvitystä koskevat johtopäätökset tiedoksi pelastusviranomaiselle samoin kuin tehtävistä käyttöönototarkastuksista ja tarkastusohjelman mukaisista tarkastuksista. Tarkastuksista ilmoittamisvelvoite koskee myös hyväksytyjä tarkastuslaitoksia. Samaisessa asetuksessa on myös säädetty toiminnanharjoittajan veloitteesta ilmoittaa pelastusviranomaiselle öljylämmityslaitteiston käyttöönotosta, joka on pelastusviranomaisen tarkastettava kolmen kuukauden sisällä.
- Pelastuslaki (398/2011) 48 § veloittaa, että pelastuslaitoksen on laadittava onnettomuuden varalle ulkoinen pelastussuunnitelma yhteistyössä asianomaisen toiminnanharjoittajan kanssa

alueille, joilla on ydinenergialain (990/1987) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu ydinlaitos, vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 30 §:n 1 momentissa tai 62 §:n 1 momentissa tarkoitettu tuotantolaitos, josta toiminnanharjoittajan tulee laatia turvallisuusselvitys, ympäristönsuojelulain (527/2014) 112 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu suuronnettomuuden vaaraa aiheuttava kaivannaisjätteen jätealue; (16.12.2016/1171), vaarallisten aineiden kuljetuksesta rautatiellä annetun valtioneuvoston asetuksen (195/2002) 32 §:n mukainen järjestelyratapiha tai vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja tilapäisestä säilytyksestä satama-alueella annetun valtioneuvoston asetuksen (251/2005) 8 §:n mukainen satama-alue. Ulkoisen pelastussuunnitelman ja harjoitusten toteutumista valvoo aluehallintovirasto.

- Sisäministeriön asetus erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta 612/2015 2 § edellyttää Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa, Liikenteen turvallisuusvirastoa, sotilasaräjähteistä annetun puolustusministeriön asetuksen (772/2009) 2 §:ssä tarkoitettua viranomaista, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta sekä ydinlaitoksen luvanhaltijaa toimittamaan pelastuslaitokselle tietoja ulkoisen pelastussuunnitelman laatimista varten.
- Terveydensuojelulain (763/1994) 15 §:n mukaan toiminnanharjoittajan majoitushuoneistoa koskevasta ilmoituksesta sekä mahdollisesta tarkastuskäynnistä tällaiseen huoneistoon on ilmoitettava sen kihlakunnan poliisilaitokselle, jonka toimialueella huoneisto sijaitsee, ja alueen pelastusviranomaiselle. Poliisi- ja pelastusviranomaisilla on oikeus olla läsnä tarkastuksen suorittamisessa. (28.4.2006/309).
- Valtioneuvoston asetuksen kaivannaisjätteistä (190/2013) mukaan ympäristölupaviranomaisen on pyydettävä kohteen sisäisestä pelastussuunnitelmasta pelastusviranomaisen lausunto. Valvontaviranomaisen on lisäksi toimitettava sisäiseen pelastussuunnitelmaan tehdyt tarkistukset pelastusviranomaiselle. Lisäksi lupaviranomaisen on toimitettava lupapäätös ja hakemukseen liittyvät pelastussuunnitelmaa koskevat muut asiakirjat pelastusviranomaiselle huomioon otettavaksi niiden toimialalla tehtäviä suunnitelmia varten (esimerkiksi ulkoinen pelastussuunnitelma).

- Valtioneuvoston asetuksen kaivosturvallisuudesta (1571/2011) mukaan kaivosviranomaisen on ilmoitettava kaivoksen tarkastuksesta sekä toimitettava tarkastuskertomus asianomaiselle pelastusviranomaiselle.
- Valtioneuvoston asetuksen maakaasun käsittelyn turvallisuudesta (551/2009) mukaisesti Tukesin on toimitettava jäljennös maakaasun siirto- ja jakeluputkistoa sekä erillistä suurta käyttökohdetta ja tiettyä aluetta koskevasta lupapäätöksestä asemapiirustuksineen pelastusviranomaiselle.
- Patoturvallisuuslain (494/2009) mukaisesti patoviranomaisen on varattava pelastusviranomaiselle tilaisuus tulla kuulluksi ennen padon luokittelupäätöksen tekemistä ja asiakirjojen hyväksymistä. Päätös ja myös päivitetty vahingonvaaraselvitys on annettava tiedoksi pelastusviranomaiselle.

9.4 Yhteistyötahoja ja -muotoja

Yleisenä viranomaisten yhteistoimintamuotona on yhteistarkastusten tekeminen tarkoituksenmukaisissa kohteissa. Yhteistarkastuksissa tulee kiinnittää huomiota viranomaisten välisiin toimivalta-kysymyksiin. Pelastusviranomaisia ei ole säädetty esimerkiksi Maankäyttö -ja rakennuslaissa (MRL) valvontaviranomaisiksi, jolloin valvontatoimenpiteitä ei voi perustella MRL:n tai sen nojalla annettujen asetusten säädöksillä. Pelastusviranomaisen omasta valvontakäynnistä tehdään aina oma pöytäkirja.

9.4.1 Valtion viranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto lähettää tiedot suunnittelemistaan kemikaalitarkastuksista valvoimiinsa kohteisiin alueen pelastuslaitokselle. Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen kemikaalivastaava pyrkii pääsääntöisesti olemaan mukana tarkastuksissa, tai hänen estyneenä ollessa muu pelastusviranomainen.

Yhteistyötä Tukesin kanssa tehdään myös pelastustoimen laitteiden ja kuluttajaturvallisuuden alueilla (tuoteturvallisuus, yleisötilaisuudet, seikkailujärjestäjät jne.), erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisten pelastussuunnitelmien yhteydessä sekä myymäläkemikaalien valvonnassa.

Poliisi

Päijät-Hämeen pelastuslaitos osallistuu yhteistyötarkastuksiin myös Hämeen poliisin kanssa. Tällaisia tarkastuksia ovat muun muassa anniskeluravintoloihin tehtävät teematarkastukset yhdessä poliisin, aluehallintoviranomaisen sekä myös tarvittaessa terveystarkastajan kanssa.

Yleisötilaisuuksien turvallisuudessa tehdään laajaa yhteistyötä poliisin ja pelastusviranomaisten sekä myös muiden viranomaistahojen kanssa. Poliisi edellyttää pelastusviranomaisen hyväksyntää tapahtuman pelastussuunnitelmasta ennen lupapäätöksen myöntämistä. Suurissa yleisötilaisuuksissa järjestetään viranomaisten ja tapahtuman järjestäjän kesken tapaamisia, joissa käydään läpi tapahtuman järjestelyt ja niihin liittyvät turvallisuusasiat. Yleisötilaisuuksiin on suoritettu myös yhteistarkastuksia.

Poliisin kanssa aloitettiin vuoden 2011 lopulla ja vuonna 2012 yhteistyötarkastukset (ns. turvakävelyt) suurten kokoontumistilojen turvallisuuden valvonnassa. Yhteyshenkilönä yrityksiin päin toimii poliisiviranomainen. Suuret kokoontumistilat ovat suuririskisiä kohteita, joissa on usein myös monimutkainen turvallisuustekniikka. Päijät-Hämeeseen on määritelty 12 tällaista tarkastuskohdetta.

Muuta yhteistyötä poliisin kanssa tehdään palontutkinnassa, sekä ilotulitusnäytöksien, asealan valvonnan ja räjäytystyömaiden turvallisuuden valvonnassa

Aluehallintoviranomainen

Päijät-Hämeen pelastuslaitos suorittaa ennakkovalvontaa ja antaa lausuntoja aluehallintoviranomaisen pyynnöstä muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon luvanvaraisiin kohteisiin.

Anniskeluravintoloihin tehdään yhteistyössä aluehallintoviranomaisten, terveystarkastajan ja poliisien kanssa teematarkastuksia.

Aluehallintovirasto valvoo turvallisuusselvityslaitosten harjoitussuunnitelmien laadintaa sekä harjoitusten toteumaa. Kopio kemikaalipäätöksistä toimitetaan myös aluehallintovirastoon. Aluehallintoviranomainen valvoo myös erityistä vaaraa aiheuttaviin laitoksiin laadittuja ulkoisia pelastussuunnitelmia.

Muuta yhteistyötä tehdään myös peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastualueen sekä työsuojelun vastualueen kanssa.

Muut valtion viranomaiset

Yhteistyötä tehdään myös muiden valtion viranomaisten kanssa:

- Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset eli ely-keskukset (esimerkiksi patotarkastukset)
- Valvira
- Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi (ratapihat jne.)
- Huoltovarmuuskeskus (YTS-kohteet)
- Onnettomuustutkintakeskus
- Hätäkeskuslaitos (paloilmoitinasiat)
- Puolustusvoimat (muun muassa omat valvontakohteet, turvallisuusviestintä)

- Tulli (muun muassa yhteistarkastukset)

9.4.2 Kunnalliset viranomaiset

Ympäristöviranomaiset ja terveydensuojeluviranomaiset

Päijät-Hämeen pelastuslaitos suorittaa valvontayhteistyötä edellä mainittujen viranomaisten kanssa pyynnöstä, ja antaa lausunnon muun muassa ympäristöluvista. Ympäristöviranomaisten kanssa tehdään myös laajaa yhteistyötä öljysäiliöiden turvallisuuden parantamiseksi tietojen vaihdolla ja erilaisten öljysäiliöiden turvallisuuteen liittyvien projektien yhteydessä.

Terveydensuojeluviranomaisten kanssa suoritetaan yhteistarkastuksia mm. ravintoloissa sekä asunnoissa, joissa on ylimääristä palokuormaa.

Ympäristö- ja terveydensuojeluviranomaisten kanssa tehdään myös yhteistarkastuksia mm. yleisötilaisuuksissa ja riskiasunnoissa.

Rakennusvalvonta

Päijät-Hämeen pelastuslaitos toimii rakennusvalvonnan asiantuntijana muun muassa paloteknisten laitteiden, operatiivisen pelastustoiminnan, poistumisturvallisuuden, rakenteellisen paloturvallisuuden ja väestönsuojien osalta.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos suorittaa tämän valvontasuunnitelman mukaiset tai rakennusvalvontaviranomaisen pyytämät erityiset palotarkastukset. Erityinen palotarkastus suoritetaan yleensä ennen rakennusten käyttöönottoon liittyvää rakennusvalvontaviranomaisen käyttöönottoloppukatselmusta tai sen yhteydessä. Tarvittaessa tehdään myös muita yhteistarkastuksia.

Terveydenhuollon vastuuviranomainen

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ensihoitokeskuksen kanssa tehdään yhteistyötä yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmien ensiapuosuuden arvioinnissa. Tarvittaessa ensihoitokeskus on mukana myös tapahtumiin liittyvissä ennakkopalavereissa ja tarkastuksissa. Ensihoitokeskus osallistuu myös erilaisiin turvallisuusviestintätilaisuuksiin.

Kuntien muut viranomaiset

Päijät-Hämeen pelastuslaitos kehittää aktiivisesti yhteistyötä sosiaaliviranomaisten suuntaan tavoitteena muun muassa syrjäytyneiden asumisturvallisuuden parantaminen. Tehokkaan koulutuksen ansioista sosiaalityöntekijöiltä on tullut runsaasti pelastuslain 42 § 2 momentin mukaisia ilmoituksia ihmisistä, jotka eivät pärjäisi onnettomuuden sattuessa. Pelastuslaitosten verkosto kehittää parasta aikaa keinoja näiden ihmisten asumisturvallisuuden parantamiseksi.

Sivistystoimen kanssa tehdään yhteistyötä mm. oppilaitoksien Nouhätä- ja Jee Jelppii-kampanjoissa.

9.4.3 Muut toimijat

Nuohoojat

Nuohoojat toimittavat havaitsemistaan turvallisuuspuutteista tiedon pelastuslaitokselle. Päijät-Hämeen pelastuslaitos antaa kirjallisen korjauskehotuksen tai tekee tarvittaessa tarkastuskäynnin nuohoojilta saadun palautteen pohjalta.

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen ja piirinuohoojien kesken järjestetään kaksi kertaa vuodessa yhteis-palaveri yhteistyön ja ongelmatilanteiden parantamiseksi.

Nuohoojien tavoitettavuutta on parannettu pelastuslaitoksen internet-sivujen kautta saatavalla nuohoojien yhteistietolistalla. Asiakkaan kannalta parannusta on yhteystietoihin lisätyt nuohoojien

sähköpostiosoitteet. Nuohoojien vaikea tavoitettavuus on ollut suurin ongelma pelastusviranomaisen näkökulmasta nuohoustyössä.

Vakuutusyhtiöt

Vakuutusyhtiöt ovat mukana erilaisissa turvallisuusviestintään liittyvissä valtakunnallisissa kampanjoissa ja näin ollen mukana myös Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen tapahtumissa. Finanssialan keskusliitto ylläpitää niin sanottuja suojeleohjeita, joissa on velvoittavia turvallisuuteen liittyviä ohjeita vakuutusasiakkaille.

Tarkastuslaitokset

Tarkastuslaitosten kanssa tehdään yhteistyötä paloilmittimien ja sammutuslaitteistojen turvallisuuden valvonnassa. Tarkastuslaitokset toimittavat laitteistoihin tehdyt tarkastuspöytäkirjat pelastuslaitokselle valvontaa varten. Tarpeen mukaan pelastusviranomainen on mukana myös tarkastuslaitoksen suorittaessa laitteiston tarkastusta. Pelastusviranomaiset saavat tarkastuslaitoksilta tarvittaessa asiantuntija-apua ja koulutusta paloilmittimia ja sammutuslaitteistoja koskevista asioista.

10 TIETOJEN KÄSITTELY JA SEURANTA

Jokainen valvontatyötä tekevä henkilö tekee suunnitelman oman tarkastustoimintansa toteuttamisesta vuonna 2018 ja hyväksyttää sen esimiehellään. Esimies seuraa henkilökohtaisen työn etene mistä.

Koko laitoksen toteutunutta valvontaa verrataan vuosittain suunniteltuun ja toteuma toimitetaan kolmen kuukauden välein pelastusjohtajalle, sekä esitellään riskienhallintahenkilöstön yhteiskouksissa.

Suunnitellut ja toteutuneet tarkastusmäärät kirjataan valtakunnallisen Pronto-tietokannan tilastointikaavakkeisiin. Tilastoinnissa selvitetään myös esimerkiksi annetut lausunnot ja muut valvontatimet sekä valvontaan osoitetut resurssit.

10.1 Luottamuksellisten tietojen käsittely

Pelastuslain (379/2011) 93 § mukaan pelastuslaitos saa ylläpitää henkilörekisteriä rakennusten ja muiden kohteiden turvallisuuteen liittyviä valvontatehtävää varten. Henkilötietoja sisältävänä tietoa saavat käyttää ainoastaan pelastusviranomaiseksi nimetyt henkilöt työtehtäviinsä liittyen.

Kun muilta viranomaisilta saadaan tietoja erityisistä riskikohteista, tulee niiden käsittely olla luottamuksellista. Pelastuslain (379/2011) 42 § ja 89 § määrittelevät pelastusviranomaisen tiedonsaanti-oikeudesta. Pelastusviranomaisen vaitiolovelvollisuudesta on säädetty 86 §:ssä. Pelastusviranomai nen käsittelee saamiaan tietoja luottamuksellisesti kunnioittaen yksityisyyttä ja yrityssalaisuuksia.

Luottamuksellisten tietojen käsittelyssä noudatetaan laissa viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) kirjattuja periaatteita.

10.2 Valvontatietojen käsittely

Palotarkastuspöytäkirjoista ja muista valvontatoimintaan liittyväistä asiakirjoista ei oteta tarpeettomia paperitulosteita. Mahdollisesti tarvittavat paperitulosteet tulee säilyttää pelastuslaitoksen arkistosäännösten mukaan.

10.3 Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen

Alueella käytössä oleva valvontasuunnitelma on julkinen. Valvontasuunnitelman sisältö ja perusteet esitellään laitoksen internet-sivuilla osoitteessa www.phpela.fi, josta alueen asukkaat ja kohteiden edustajat pääsevät tutustumaan sen sisältöön. Lisäksi valvontasuunnitelma toimitetaan muiden viranomaisten tiedossa oleviin sähköposteihin sekä aluehallintovirastolle.

11 RESURSSIT JA MITTARIT

11.1 Resurssit

Onnettomuuksien ehkäisyyn on osoitettu Päijät-Hämeen pelastuslaitoksessa yhdeksän päätoimista virkaa ja lisäksi kymmenellä pelastustoimenosaston päällystöviranhaltijalla toimenkuvaan kuuluu myös riskienhallinnan tehtäviä. Pelastustoimenosaston kahdeksalla viranhaltijalla on onnettomuuksien ehkäisyyn määritelty yksi kolmasosa työajasta ja yhdellä viranhaltijalla 80 % työajasta. Valmiusmestarin työnkuvassa valvontaan liittyvää asiantuntijatehtävää on noin 20 %. Työvuorot suorittavat omavalvontatoimintaa ja pientalojen tarkastustoimintaa tarpeen mukaan, sekä ovat mukana turvallisuusviestinnässä. Työajan jakautuminen eri valvontatehtäviin on esitetty taulukossa 4.

Koko maakuntaa palvelevia ovat riskienhallintapäällikön, kahden paloinsinöörin ja valmiusmestarin virat sekä koulutussuunnittelijan toimi. Riskienhallintahenkilöstöstä on valittu muun muassa kemikaaliasioihin vastuuhenkilö, joka vastaa toiminnasta koko Päijät-Hämeessä.

Valvontatoiminnan vaatima laskennallinen henkilöresurssitarve vuonna 2018 on 15,6 henkilötyövuotta (taulukko 4).

Taulukko 4 Valvontatoiminnan laskennallinen resurssitarve vuodelle 2018

Valvontatehtävä	kpl	h yh-		htv	Selitys
		h/kpl	teensä		
A1-A6 Yritysten ja laitosten määräaikaiset tarkastukset	935	4	3740	2,5	
A7 Pelastussuunnitelmavelvollisten asuinrakennusten määräaikaiset tarkastukset	100	3	300	0,2	Osa kerrosta-loista
Muut tarkastukset	1000	3	3000	2,0	
Omavalvontakohteisiin tulevat tarkastuskäynnit (ei palauta lomaketta)	1300	2	2600	1,7	20 % omavalvottavista koh-teista
Kemikaalivalvonta	500	4	2000	1,3	
Asiakirjavalvonta	1000	0,5	500	0,3	

Omavalvonta (asuinrakennukset pl. osa kerrostaloista, vapaa-ajan rakennukset ja viljankuivaamot)	6460	0,25	1615	1,1
Asiantuntijapalvelut	1600	3	4800	3,2
Poistumisturvallisuusselvityksen käsittely	20	4	80	0,1
Alueelliset vastuut (kemikaalit)	1	280	280	0,2
Turvallisuusviestintä	500	4,5	2250	1,5
Yleinen hallintotyö			0	0,5
Toiminnan suunnittelu ja ohjaus (työnjohto, tuvi, varautuminen, valvonta, omavalvonta)			0	1,0
Yht.			0	15,6

Valvontatoimintaan käytettävissä olevat resurssit lisääntyvät aiemmista vuosista, kun työvuorot osaltaan suorittavat pientalojen palotarkastuskäyntejä kohteissa, jotka eivät palauta omavalvontalomaketta. Lisäksi yksi palomestarin virka muutetaan palotarkastajaksi, joka lisää valvontaan käytettävää työaikaa. Laskennallisesti resurssien määrä on 15,4 htv. (taulukko 5)

Taulukko 5 Valvontatoimintaan käytettävissä olevat resurssit vuonna 2018

Käytettävissä olevat resurssit	hlö:ä	%	htv
Päätoimiset palotarkastajat	6	100	6
Koulutussuunnittelija	1	100	1
Paloinsinöörit ja riskienhallintapäällikkö	3	100	3
Valmiusmestari	1	20	0,2
P40 palomestarit	8	30	2,4
Palomestari	1	80	0,8
Työvuorojen osuus (omavalvonta, pientalojen valvonta ja turvallisuusviestintä)			2
Yht.			15,4

11.2 Mittarit

Valvonnan vaikuttavuutta sekä sen tarkoituksenmukaisuutta ja toteutumista on seurattava. Erilaisien mittareiden avulla voidaan seurata muun muassa vastaako pelastuslaitoksen onnettomuuksia

ehkäisevä työ paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia ja arvioida esimerkiksi alueen turvallisuustason kehitystä suhteessa onnettomuuksien ehkäisyyn käytettäviin resursseihin. Mittareita seuraamalla aluehallintoviranomaiset pystyvät arvioimaan näiltä osin pelastuslaitoksen palvelutasoa.

Toteutunutta valvontaa verrataan vuosittain suunniteltuun. Sekä suunnitellut että toteutuneet tarkastusmäärät kirjataan Pronton onnettomuuksien ehkäisyn lomakkeeseen. Lomakkeelle kerätään sekä valvontasuunnitelman mukaiset määräaikaikaiset että muut tarkastukset.

Mittareina valvontatoiminnan seurannassa käytetään:

Suunniteltujen ja toteutuneiden tarkastuksien suhde

Vuosittain tehdään suunnitelmat eri valvontaluokkiin kuuluvien kohteiden valvontatoimista (Liite B). Toteutuneet valvontatoimet ilmoitetaan Pronto-tietokannassa ja pelastuslaitoksen vuosikertomuksessa. Johtokuntaa ja alueen kuntia informoidaan toteutumasta myös kesken suunnitelmakauden kolmannesvuosiraporteissa.

Alueen onnettomuusmäärien kehittyminen

Onnettomuustilastoista tarkastellaan rakennuspalojen ja rakennuspalovaaran määrien kehittymistä. Vuositilastojen lisäksi tarkastellaan viiden vuoden liukuvaa keskiarvoa, jotta tilastollisen sattuman osuus pienenee ja pystytään luotettavammin arvioimaan onnettomuuksien määrän kehittymistä. Tulipalotiheyttä tarkastellaan riskialueittain ja verrattuna koko maan keskiarvoihin.

Onnettomuuksien seurausten kehittyminen

Onnettomuustilastoista (Pronto) tarkastellaan omaisuus- ja henkilövahinkojen kehittymistä. Vuositilastojen lisäksi tarkastellaan viiden vuoden liukuvaa keskiarvoa, jotta tilastollisen sattuman osuus pienenee ja pystytään luotettavammin arvioimaan onnettomuuksien seurannaisvaikutusten kehittymistä.

Arvioivan palotarkastuksen riskiluvun kehittyminen

Arvioivan palopalotarkastuksen riskilukua ja sen kehittymistä seurataan kohteittain. Riskilukujen keskiarvoa seurataan myös koko laitoksen laajuudessa. Riskiluvun seurannalla arvioidaan valvontatoiminnan vaikutusta kohteiden omatoimisen varautumisen tasoon.

Erheellisten paloilmoitusten määrä

Erheellisten paloilmoitusten määrää tarkastellaan suhteessa automaattisten paloilmoitinlaitteiden määrään ja kehitystä verrataan maan keskiarvoon.

12 VALVONTATOIMENPITEIDEN MAKSULLISUUS

Pelastuslain 96 §:n mukaan pelastuslaitos voi periä maksun valvontasuunnitelman mukaisesta palotarkastuksesta. Päijät-Hämeen pelastuslaitos otti maksulliset tarkastukset käyttöön asteittain vuoden 2013 alusta. Maksuperusteissa noudatettiin pelastuslaitosten verkoston suosituksia. Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen johtokunnan vahvistama hinnasto on liitteessä F.

Kemikaalilainsäädännön nojalla tehdyistä tarkastuksista on voitu ottaa maksu jo aiemminkin. Kemi-kaalitarkastuksista on olemassa Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymä taksa liitteessä G.

13 YHTEENVETO

Valvontasuunnitelmassa on esitetty valvontatoiminnan perusteet (muun muassa palotarkastuskohdeet ja niiden määrävälit) sekä toiminnassa tarvittavat resurssit.

Resurssitarve on esitetty laskennallisena arvioina tarvittavista henkilötyövuosista.

Valvontatoiminnan osalta keskeisimpinä esityksinä voidaan pitää

- suunnitelman mukainen toiminta vaatii minimissään 15,6 henkilötyövuotta
- jokainen valvontatyötä tekevä suunnittelee etukäteen määräaikaisen valvontatyönsä vuodelle 2018. Esimies seuraa suunnitelman etenemistä.
- henkilöresurssia on mahdollista osoittaa vaadittaviin työtehtäviin sekä päätoimisesti että osana henkilön työajan käyttöä
- työtehtävät on kuitenkin suunniteltava siten, että syventyminen / erikoistuminen vaativiin osakokonaisuuksiin on mahdollista
- tietyt tehtävät (vaativat tehtävät) on tarkoituksenmukaista keskittää tehtäväksi maakunnallisesti. Tällaisia tehtäviä ovat tyypillisesti esimerkiksi kemikaalivalvontaan liittyvät tehtävät.

Päivitetty valvontasuunnitelma otetaan käyttöön vuoden 2018 alusta.

LIITTEET A1 – A6 Yritysten ja laitosten tarkastusvälin määrittäminen

Liitetaulukko A1. Ympäri vuorokautisessa käytössä olevien kohteiden palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	Merlot-palo- tarkastus- luokka	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Keskussairaalat, muut sairaalat	211, 213	23		12						
Terveyskeskusten vuodeosastot	214			12						
Terveydenhuollon erityislaitokset, muut terveydenhuoltorakennukset (vain päiväkäytössä)	215, 219						48			
Vanhainkodit, kehitysvammaisten hoitolaitokset, tehostettu palveluasuminen	221, 223, 229	24, 28		12						
Palvelutalot, tuettu asuminen ja muut vastaavat poistumisturvallisuuskohdeet	239	21								
sprinklattu							48			
sprinklaamaton					24 ¹⁾					
Lasten- ja koulukodit, vankilat, ympärivuorokautiset päiväkodit	222, 241, 231, 39	22								
vankilat	241	22		12		36 ²⁾				
lasten- ja nuorisokodit	222				24					
ympäri vuorokautiset päiväkodit					24					
Perhekodit (perhehoito yksityiskodissa, jossa asuu vanhempi)								60		
Hotellit, loma-, lepo- ja virkistyskodit, muut majoitusliikerakennukset	121, 123, 129	3, 44, 48			24					
Vuokrattavat lomamökkit ja -osakkeet	124	41, 43					48 ⁴⁾		96 ⁵⁾	
Leirintäalueet		42					48 ⁶⁾			
Asuntolat, muut asuntolarakennukset	131, 139	4						60		

1) Tarkastusväliä voidaan tarkentaa poistumisturvallisuus selvityksen päivittämisen yhteydessä (3 v. välein)

2) Avovankilat

4) Yritystoimintaa, välitysfirmit

5) Pienemmät kokonaisuudet, esim. valvontaa ja ohjeistusta kirjeitse?

6) Tähtiluokittelu ohjaa tarkastusvälejä

Liitetaulukko A2. Opetusrakennusten ja päiväkotien palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	Merlot-palotar- kastus-luokka	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Päiväkoti	231	65								
alle 25 paikkaa								60		
25-100 paikkaa						36				
yli 100 paikkaa					24					
Yleissivistävät oppilaitokset	511	9, 95			24					
Keskiasteen oppilaitokset	521	9, 95			24					
Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset	531, 532	9, 95					48			
Muut opetusrakennukset muun muassa kansanopistot yms.	541, 549	9, 95						60		

Liitetaulukko A3. Kokoontumis- ja liiketilojen palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus-luokitus 1994	Merlot-palotarkastus-luokka	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Liike- ja tavaratalot, myymälähallit, kauppakeskukset										
alle 400 m ²	111, 112, 119	78								120
400-2 499 m ²	111, 112, 119	72, 78, 7, 71					48			
2 500- 9 999 m ²	111, 112, 119	7, 71, 72			24					
10 000 m ² tai enemmän	111, 112, 119	7, 71, 72		12						
Anniskeluravintolat										
alle 100 asiakaspaikkaa	141	115							96	
100-500 asiakaspaikkaa	141	11				36				
yli 500 asiakaspaikkaa	141	11		12						
Ruokaravintolat ¹⁾										120
Teatteri- ja konserttirakennukset	311, 312	10, 101								
paikkaluku yli 300				12						
paikkaluku korkeintaan 300							48			
Kirjasto-, museo- ja näyttelyhallirakennukset	322, 323, 324	103								
Kirjastot ja museot								60		
Näyttelyhallit					24					
Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset	341, 342, 349	102								
alle 300 m ²										120
yli 300 m ²							48 ²⁾			
Muut kokoontumisrakennukset, kuten seura- ja kerhorakennukset sekä urheilu- ja kuntoilurakennukset	331, 351, 352, 353, 354, 359, 369	10, 105, 108						60		
Liikenteen rakennukset	161, 162, 163, 164, 169	104, 132, 138								
lentoterminaalit ja maanalaiset liikenneasemat	161	104		12						
muut liikenteen rakennukset ³⁾	162, 163, 164, 169	132, 138						60		

1) Kohteella voi olla anniskelulupa, mutta toiminta on painottunut lounas- tai päivällisruokailuun

2) Tilan sallittu maksimihenkilömäärä voi vaikuttaa tarkastusväliin

3) Esim. maanalaiset pysäköintitilat, ei yksittäiset autokatokset

Liitetaulukko A4. Teollisuus- ja varastorakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennusluokitus 1994	Merlot-palotarkastusluokka	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]	
Energiantuotannon rakennukset varalämpölaitokset alle 1 000 m ² 1 000 m ² tai enemmän	611, 613										
										120	
									60		
Infrastruktuurin kannalta merkittävät ¹⁾				12							
Teollisuushallit ja muut teollisuusrakennukset: alle 500 m ² (plv1 ja 2) 500-1499 m ² (plv 1) 500-1499 m ² (plv 2) 1500-4 999 m ² (plv 1) 1500-4 999 m ² (plv 2) yli 5 000 m ² (plv 1 ja 2)	691, 699	16									
										120	
									60		
							24				
							24				
Teollisuus- ja pienteollisuustalot ²⁾ alle 1 000 m ² 1 000 m ² tai enemmän	692	148									
										120	
							24				
Varastorakennukset ²⁾ alle 300 m ² (ei tarkasteta) 300-1499 m ² 1 500-9 999 m ² 10 000 m ² tai enemmän	711, 712, 719	14									
											120
									48		
							24				
	711, 712, 719	148									
	711, 712, 719	17									

1) Myös muut kuin energiahuollon kannalta merkittävät kohteet, kuten kaukolämpö, vesihuolto, maakaasu, teletekniikka jne. Myös YTS-kohteet huomioita esim. Huoltovarmuuskeskuksen varmuusvarastot jne

2) Palovaarallisuusluokka otettava huomioon.

Liitetaulukko A5. Maatalousrakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	Merlot-palotar- kastus-luokka	3 kk [kpl]	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	18 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Kohteella on aluehallintoviranomaisen ympäristölupa	811, 819	141, 152, 153, 154, 155						36				
Kohteella on kunnan ympäristölupa (alempi raja)												120
Erilliset viljankuivaamorakennukset ¹⁾ Muut maataloustuotantorakennukset ²⁾	891, 892, 893, 899	156								60		120

1) Jos kohde ei ole osa aluehallintoviranomaisen tai kunnan ympäristölupaan liittyvää toimintaa, vaan esim. kyläyhteisön yhteinen viljankuivaamo, tarkastusvälin lähtökohta on 60 kk. Yksittäisen viljelijän käytössä olevan pienen viljankuivaamon tarkastusvälin lähtökohta on 120 kk, käyttöaste voi tiuhentaa tarkastusväliä, tarkastus omavalvontana.

2) Muiden maataloustuotantorakennusten (rakennusluokitus 892, 893, 899) tarkastusväli määritellään tapauskohtaisesti

Liitetaulukko A6. Muiden rakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	Merlot-palotar- kastus-luokka	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]		
Toimistot ja työpaikkatilat	151	109								120		
Palo- ja pelastustoimen rakennukset	721, 722, 729							60				
Rakennus ei kuulu mihinkään muuhun ryhmään, mutta on kytketty hätäkeskukseen ¹⁾		13, 131						60				
Palo- ja räjähdysvaaralliset tilat kylmä jakeluasema, ei rakennuksia jakeluasemat, esim. liikennemyymälät		182, 18										
					24							
Seveso-kohteet ja muut vastaavat turvallisusselvityslaitos toimintaperiaatelaitos lupalaitos ilmoituslaitos kemikaaliratapihat ja satamien vaarallisten aineiden kentät, maaliikenteen logistiikkakeskukset ²⁾				12								
				12								
					24							
								36				
						12						
Turvetuotantoalueet				12								
Kulttuurihistoriallinen rakennus ³⁾		19	Tapauskohtainen harkinta									
Muut rakennukset ja kohteet ⁴⁾	999	999	Tapauskohtainen harkinta									

1) Esim. automaattisella paloilmoinnilla varustetut autohallit

2) Trafi on määritellyt kemikaaliratapihat, logistiikkakeskusten ja -maaliikenneterminaalien tarkastusväliä määriteltäessä on huomioitava ainakin toiminnan laajuus ja mahdollisten vaarallisten aineiden osuus tavaravirrasta

3) Kulttuurihistoriallisesti tärkeiden kohteiden määrittelyssä hyödynnetään Museoviraston vuonna 2012 laatimaa Haag-listaa valtakunnallisesti tärkeistä kohteista.

4) Esim. kaivokset, maanalainen rakentaminen

LIITE A7 Asuinrakennusten ja niihin verrattavien kohteiden valvonta

Asuinrakennusten määrä Päijät-Hämeessä (Tilastokeskus 31.12.2016)

Rakennukset	Asikkala	Hartola	Heinola	Hollola	Kärkölä	Lahti	Orimattila	Padasjoki	Sysmä	Yht.
Erilliset pientalot	2996	1394	4417	6494	1705	15624	5562	1476	1890	41558
Rivi- ja ketjutilat	128	76	274	354	92	1094	224	51	103	2396
Asuinkerrostalot	49	25	258	132	15	1866	106	19	30	2500
Yht.	3173	1495	4949	6980	1812	18584	5892	1546	2023	46454

Vuonna 2018 valvottavat asuinrakennukset

Rakennukset	Asikkala	Hartola	Heinola	Hollola	Kärkölä	Lahti	Orimattila	Padasjoki	Sysmä	Yht.
Erilliset pientalot	300	139	442	649	171	1562	556	148	189	4156
Rivi- ja ketjutilat	13	8	27	35	9	109	22	5	10	240
Asuinkerrostalot	5	3	26	13	2	187	11	2	3	250
Yht.	317	150	495	698	181	1858	589	155	202	4645

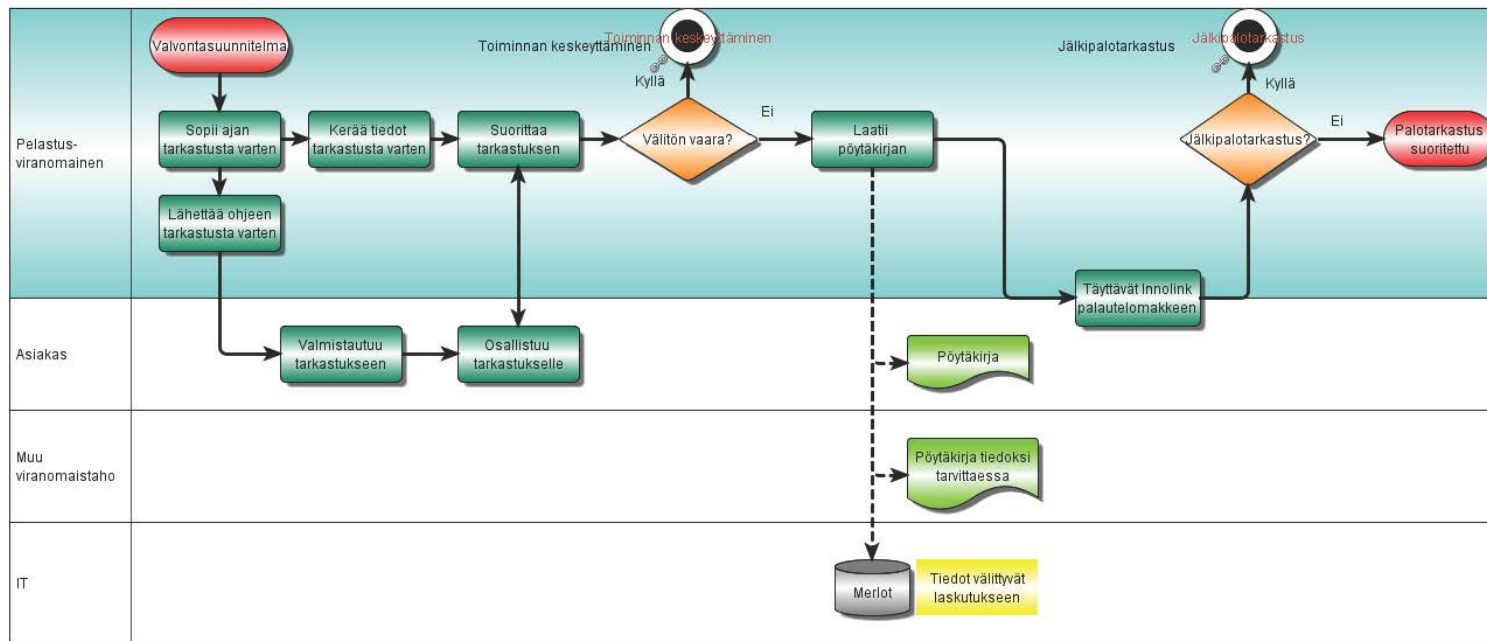
Vuonna 2018 valvottavat vapaa-ajan asunnot. (Vapaa-ajan asuntojen määrä: Tilastokeskus 31.12.2016)

Vapaa-ajan asunnot	Asikkala	Hartola	Heinola	Hollola	Kärkölä	Lahti	Orimattila	Padasjoki	Sysmä	Yht.
Kokonais määrä	4143	2376	3456	2106	390	1831	1289	2822	3810	22223
Vuosittainen valvontamäärä	414	238	346	211	39	183	129	282	381	2222

LIITE B Työohje määräaikaisen palotarkastuksen suorittamisesta

Valvontakohteet (Versio 10) - phpela
 Muokattu: Oksanen, Marjo 17.9.2015 10:51.
 Hyväksytty: Oksanen, Marjo 21.9.2015 13:09.
 Yksilöllinen tunnist: PRO-18-1047-fi

7.1.2016

LIITE C Tukesin lupalaitokset Päijät-Hämeessä ja niihin suunnitellut harjoitukset

Tukesin valvonnassa olevat kohteet Päijät-Hämeessä

Kunta	Lupalaitokset	Toimintaperiaatelaitokset	Turvallisuusselvityslaitokset	Yht.
Lahti	5	1	1	7
Hartola	0	0	1*	1
Heinola	4	1	1	6
Hollola	5	0	0	5
Orimattila	0	1	2	3
Yht.	14	3	5	22

*ei Tukesin valvonnassa, mutta vastaava kohde

Tukes laitoksiin suunnitellut harjoitukset vuonna 2018

Kunta	kpl
Lahti	4
Hartola	0
Heinola	1
Hollola	1
Orimattila	0
Yht.	6

LIITE D Lupalaitosten harjoitussuunnitelmapohja

TILANNEHARJOITUS

KOHDE Firma X

PAIKKA JA AIKA Osoite X, pvm Y, klo Z–W

HARJOITUSTYYPPI Pelastusharjoitus, tulipalo/kemikaalionnettomuus kohteessa

TOTEUTUSTAPA Julkinen, toiminnallinen harjoitus

JÄRJESTÄJÄT Firma X, Päijät-Hämeen pelastuslaitos

SUUNNITTELURYHMÄ

Erkki Yrittäjä, toimitusjohtaja Tuotantolaitos Ky
Seppo Yrittäjänpoika, käyttöpäällikkö, Tuotantolaitos Oy
X, Päijät-Hämeen pelastuslaitos
Y, Päijät-Hämeen pelastuslaitos

TARKOITUS

Tämän harjoituksen järjestäminen perustuu pelastuslain (379/2011) ja työturvallisuuslain (738/2002) velvoitteisiin kouluttaa yrityksen henkilöstöä varautumaan mahdolliseen omatoimiseen pelastustoimintaan onnettomuustilanteissa sekä asetukseen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015), jonka 18 §:n mukaan toiminnanharjoittajan tulee tarkistaa pelastussuunnitelma vähintään kolmen vuoden väliajoin ja aina tarpeen vaatiessa korjata ja ajanmukaistaa se. Lisäksi asetuksen 19 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on laadittava suunnitelma sisäistä pelastussuunnitelmaa koskevien harjoitusten järjestämiseksi ja järjestettävä harjoituksia säännöllisesti sisäisen pelastussuunnitelman toimivuuden varmistamiseksi.

Todeta henkilöstön valmiudet ja kouluttaa heitä harjoituksella erilaisiin pelastustoimen ja tuotannon vaatimiin tehtäviin lavastetussa onnettomuustilanteissa.

Testata sisäisen pelastussuunnitelman toimivuutta.

Harjoitella yhteistoimintaa xxx turvallisuusorganisaation ja pelastusviranomaisten kanssa mm. parantaa yrityksen valmiuksia sekä tutustuttaa pelastuslaitoksen operatiivista henkilöstöä harjoituksena olevaan kohteeseen.

JOHTO

Harjoituksen johdon muodostavat XXX Firma X ja YYY, Päijät-Hämeen pelastuslaitos.

Harjoituksen johdossa yrityksen edustaja seuraa omalla toimialueellaan harjoituksen kulkua ja pelastuslaitoksen edustaja yleisesti koko harjoitusta.

Harjoituksen johto voi tarvittaessa keskeyttää harjoituksen, antaa lisätehtäviä ja päättää harjoituksen lopettamisesta yhdessä pelastustoiminnan johtajan kanssa.

Tarvittaessa harjoitusjohdon apuna toimii lavastus- eli maaliryhmä.

PELASTUSTOIMINNAN JOHTO

Pelastustyötä johtaa aluksi joku paikalla onnettomuuden havainnut henkilö. Johtovastuu siirtyy eteenpäin turvallisuusorganisaatiossa linjan mukaisesti (mm. työnjohtajalle). Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen yksiköiden saapuessa paikalle, johtovastuu siirtyy päivystävälle palomestarille, joka toimii pelastustoiminnan johtajana.

LIIKENTEEN OHJAUKSEN JOHTO

Yrityksen henkilökunta opastaa pelastusyksiköt kohteeseen.

Pelastustoimen johtaja määrittelee toiminnassa tarvittavan liikenteenohjauksen tilanteen mukaan.

HARJOITUKSEN TARKKAILIJAT / ARVIOIJAT

Harjoituksen eri toimintapaikoissa tarkkailijat seuraavat tilannetta. Tarkkailijat kirjaavat ylös harjoituksessa tekemiään havaintoja jatkokäsittelyä varten.

Pelastustoiminnassa tarkkaillaan mm. työntekijöiden suorittamia ensitoimenpiteitä, pelastuslaitoksen opastamista, tilanneselvityksen antamista, pelastustoimen ja tuotantolaitoksen yhteistoimintaa sekä pelastuslaitoksen suorittamaa pelastustoimintaa.

Tuotantolaitoksen tarkkailijat ZZZ ja WWW, tehtävänä henkilökunnan toiminnan sekä yhteistyö pelastustoimen kanssa arviointi.

Pelastuslaitoksen tarkkailija SSS, tehtävänä henkilökunnan toiminnan, yhteistoiminnan sekä pelastustoiminnan arviointi.

VARUSTUS Tilanteen mukainen varustus

OSALLISTUJAT Firma X henkilökunta
Päijät-Hämeen pelastuslaitos, yksiköt PH30, PH101, PH301

HARJOITUKSEN KULKU

Suunnitteluryhmän toimesta on laadittu alkutilanne ja tilanteen etenemistä kuvaava suunnitelma. Katso liite 1.

Harjoituksen tapahtumien kulkua voidaan vauhdittaa eteenpäin harjoituksen johdon antamalla suullisilla tehtäväsuorituksilla.

Harjoitus päättyy harjoituksen johdon ja pelastustoiminnan johtajan todettua tilanteen tulleen hallintaan, eli kun vaara-alueella olevat henkilöt ovat poistuneet kokoontumispaikoille ja kuvitteellinen vahinko on saatu hallintaan.

Harjoituksen johto ilmoittaa milloin henkilöstö voi palata työpaikoille.

TILANNEKUVAUS JA -TOIMINTA

Tuotantolinjalla sattuu räjähdysmäinen syttymä ja tulipalo, minkä seurauksena loukkaantuu kaksi työntekijää. Henkilökunta suorittaa ensitoimenpiteet vahingon rajoittamiseksi ja hätäilmoituksen työnjohtajan johdolla. Henkilökunta evakuoituu kokoontumispaikalle ja suorittaa jatkotoimenpiteet. Katso liite 1.

Räjähdysmäinen syttymä ja tulipalo kuvataan käyttämällä vaaratonta keinosavua. Tuotantolaitos nimeää onnettomuuden uhrin.

Yrityksen henkilökunnan saadessa tiedon onnettomuudesta, tulee heidän toimia ensisijaisesti työpaikan pelastussuunnitelman mukaisesti.

Pelastusviranomaisten tultua paikalle toimitaan heidän käskytysten mukaisesti.

AIKALASKELMA

- 1400 Harjoituksen johto ja tarkkailijat kokoontuvat tuotantolaitoksella
- 1430 Onnettomuus
 - 1435 Tuotantolaitoksen toimenpiteet
 - 1445 Pelastuslaitoksen toimenpiteet
- 1500 Toiminnan ennalleen palauttavat toimenpiteet, tutustumiskierros pelastuslaitoksen henkilökunnalle
- 1530-1600 Palautetilaisuus

PELASTUSTOIMENPITEET

Pelastustoimenpiteet suoritetaan henkilökunnan alkutoimien jälkeen pelastustoiminnan johtajan käskytyksen mukaan sillä kalustolla, joka on tarpeen lavastetun onnettomuuden hallintaan saamiseksi.

TEHTÄVÄJAOTUS

Tuotantolaitos

- työnjohtaja ensitoimenpiteiden johtaja
- henkilökunta ensitoimenpiteet

Pelastuslaitos

- PH30 tilanteen johtaminen
- PH301 päätehtävä; sammutus ja pelastus
- PH101 tukitehtävät; savunpoisto, savutuuletus

HÄLYTTÄMINEN

Työnjohtajan määräämä henkilö suorittaa hätäilmoituksen (vastaanottaa harjoituksen tarkkailijana toimiva pelastuslaitoksen henkilö). Hätäkeskus hälyttää yksiköt harjoitushälytyksenä (402B rakennuspallo keskisuuri...) kello 1430.

PELASTUSYKSIKÖIDEN TULO KOHTEESEEN

Pelastusyksiköt lähtevät kohteeseen pelastuslaitoksen toimipaikoilta. Pelastusyksiköt saapuvat kohteeseen porrastetusti toimintavalmiusaika huomioiden. Ajo tuotantolaitokselle suoritetaan normaalina ajona liikenteen mukana.

PELASTUSYKSIKÖIDEN OPASTAMINEN

Pelastuslaitoksen yksiköt tulevat tuotantolaitoksen sisääntulokohtaan, mistä tapahtuu opastaminen kohteeseen. Kohteessa annetaan tilanneselvitys työnjohtajan toimesta.

TIEDOTTAMINEN

Tuotantolaitos tiedottaa viereisiä tuotantolaitoksia pidettävästä tilanneharjoituksesta. Toimitahot vastaavat tiedottamisesta itsenäisesti tarvittaessa

HUOLTO

Toimitahot huolehtivat huollosta itsenäisesti

VIERAAT

Tarvittaessa sidosryhmien edustajat, joista etukäteisilmoitus harjoituksen johdolle. Vieraille järjestetään oma seurantapaikka harjoitukseen, vieraista vastaa tuotantolaitos.

DOKUMENTOINTI

Toimitahot kirjaavat omat toimenpiteensä.

PALAUTE

Palautetilaisuus tuotantolaitoksen tiloissa välittömästi harjoituksen päätyttyä.

Harjoituksen johto kokoaa tarkkailijoiden raporteista ja palautetilaisuuden perusteella raportin.

KUSTANNUKSET:

Kukin toimiala vastaa omista harjoituksen valmisteluun ja harjoitukseen liittyvistä kustannuksista.

TOIMINTAVALMIUS:

Harjoitukseen osallistuvat yksiköt ovat hälytysvalmiudessa.

Yksikkölähdön tilanteista harjoitusajankohtana vastaa Lahdessa PH201, Hollolassa PH301.

Joukkuelähdön hälytyksessä toimitaan tilanteen mukaisesti. Harjoituksen keskeyttämisestä päättää operatiivisesta valmiudesta harjoituksen aikana vastaava päällystöviranhaltija (PHP20 tai P30).

VIESTILIIKENNE:

Viestiliikenneohjeen mukaisesti

Harjoituksen viestiliikenne keskeytetään tarvittaessa erillisellä käskyllä hälytyksen ajaksi. Järjestelyllä varmistetaan onnettomuustilanteen viestintä.

Hätäkeskuksesta ei tiedustella tarkennettuja onnettomuustietoja.

TURVALLISUUSASIAT

Harjoituksen turvallisuudesta vastaa harjoituksen johto. Harjoituksessa noudatetaan varovaisuutta ja huolellisuutta.

Henkilöturvallisuusasioina tulee huomioida tuotantotiloissa vallitsevat olosuhteet, kuten mahdollisesti käynnissä olevat kuljettimet ja koneet, ahtaat tilat, kuumat pinnat, putoaminen, varastoidun tavaran kaatuminen, happo, emäs ja sähkö.

Jos harjoituksen aikana ilmenee todellinen vaaratilanne, on jokainen velvollinen viestittämään **TOSIVAARA** ja harjoitus keskeytetään.

Asiakirjaturvallisuutta noudatetaan eri organisaatioiden omien ohjeiden mukaisesti.

HARJOITUKSEN ULKOPUOLELLE JÄÄVÄT TAHOT

Onnettomuudesta tiedottaminen ja poistuminen kohteesta koskevat koko tuotantolaitosta. Erikseen nimetty henkilö palaa jatkamaan päivittäistä työtään ilmoittauduttuaan kokoontumispaikalla ja saatuaan luvan harjoituksen johdolta palata työhönsä kalvo-osastolle.

MUUT HARJOITUKSESSA HUOMIOITAVAT ASIAT

Pelastuslaitos informoi hätäkeskusta harjoituksesta ennen harjoituksen alkamista.

KEMU: Pelastusviranomaisen tulee toimittaa rekisteriin pelastuslain 48 §:n mukaiset ulkoiset pelastussuunnitelmat ja niitä koskevien harjoitusten päivämäärät sekä harjoituksista laaditut raportit niiden tuotantolaitosten osalta, jotka ovat Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvonnassa. (KemTurvL 390/2005 130 §) eli Kemuun viedään ainoastaan kemikaalikohteiden (Sevesolaitos) ulkoiset pelastussuunnitelmat ja niiden harjoitukset.

Turvatekniikan keskukselle (TUKES, XXX) ilmoitetaan toteutuneesta harjoituksesta tuotantolaitoksen toimesta harjoitusraportilla.

Harjoitus taltioidaan valokuvaamalla Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen toimesta. Lupa kuvaamiselle myönnetty tuotantolaitoksen puolesta, kuvaamisen tarkoitus koulutuksellinen ja valistuksellinen.

Harjoituksen onnettomuuden lavastamiseksi käytetään Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen savukonetta painolinjalla simuloimaan tulipaloa. Uhria ei maskeerata.

Tarkkailijoiden huomioliivit koulutusmestarin toimistossa.

Kysymyksiin vastaa vs. koulutusmestari Jani Aaltonen, 0440–773258

Suunnitteluryhmän puolesta

Jani Aaltonen
koulutusmestari
Päijät-Hämeen pelastuslaitos

LIITE 1; TAPAHTUMAN ALKUTILANTEEN KUVAUS ALKUTILANNE

Siirrettäessä 40 litran liuotinastiaa painokoneelle, astia kaatuu lattialle ja varomattomasta työkalujen käytöstä syntyneestä kipinästä aiheutuu liuotinhöyryjen räjähdysmäinen syttyminen ja tulipalo, joka leviää painokoneelle. Liuotinainetta siirtänyt henkilö joutuu sokkiin eikä pysty itse poistumaan vaaratilanteesta.

Samanaikaisesti räjähdysmäisen syttymän aikana painolinjan toisella puolella työskennellyt työntekijä loukkaantuu tajuttomaksi ja liikuntakyvyttömäksi.

TILANTEEN ETENEMINEN

Sokkiin joutunut työntekijä huutaa apua.

Henkilökunta suorittaa työnjohtajan johdolla ensitoimenpiteet vahingon rajoittamiseksi (tarkentavat tehtävät henkilökunnalle);

- ✚ onnettomuudesta tiedotetaan koko tuotantolaitosta
- ✚ palo-ovet tuotantotilasta suljetaan
- ✚ tuotannon keskeyttäminen (alasajo)
- ✚ tarvittavat sulut suljetaan
- ✚ kohteessa suoritetaan alkusammutustoimenpiteet
- ✚ sokkiin mennyt henkilö evakuoidaan kokoontumispaikalle yhdessä muiden työntekijöiden kanssa (käsky henkilökunnalle poistua kokoontumisalueelle)

Työnjohtaja tai hänen määräämänsä henkilö suorittaa hätäilmoituksen.

Kokoontumispaikalla varmistetaan ensin paikallaolijoista, minkä jälkeen johdetusti

- ✚ aloitetaan välitön ensiapu
- ✚ suoritetaan vahinkoa rajoittavat toimenpiteet tuotantolaitoksen ulkopuolelta
- ✚ valmistaudutaan antamaan tilanneselvitys pelastustoiminnan johtajalle.

Pelastuslaitoksen yksiköt saapuessa tuotantolaitokselle heidät ohjataan tapahtumapaikalle ja annetaan tilanneselvitys.

Pelastuslaitos pelastaa tuotantotilaan, painolinjan ympäristöön tuupertuneen työntekijän sekä suorittaa savutuuletuksen tuotantotilan savunpoistoluukkuja käyttäen.

Harjoitus lopetetaan, kun kaikki pelastus- ja jälkivahinkojentorjuntatoimet on saatu päätökseen. Päätöksen jälkeen kokoonnutaan palautetilaisuuteen tuotantolaitoksen kokoustilaan. Palautetilaisuuden jälkeen tuotantolaitos palaa normaaliin päivärytmiin.

TUOTANTOLAITOSKOHTAISET, TARKENTAVAT TEHTÄVÄT HENKILÖKUNNALLE
(pelastussuunnitelmasta)

A-kassin henkilökunnan tehtävät:

Pelastettava vaarassa olevat

Sammutettava painokoneet

Tehtävä sisäinen palovaroitus (kaikki osastot)

Tehtävä palohälytys pelastuslaitokselle

Siirrettävä vaarassa olevat kemikaali- ja painoväriastiat pois vaara-alueelta ja estettävä palon laajeneminen

Suljettava osastojen väliset palo-ovet

Katkaistava kaasuhana

Katkaistava kemikaalin tulo Uudelle Comexille

Aloitettava alkusammutus

Estettävä vuodon leviäminen viemäriin (suljettava jos mahdollista)

Tilan evakuointi kokoontumispaikkaan ja oltava siellä kunnes on todettu kaikkien päässeen ulos

LIITE 2; ASEMA- JA POHJAPIIRROS

LIITE E Lupalaitosten harjoitusraporttimalli

RAPORTTI TILANNEHARJOITUKSESTA

KOHDE	Tuotantolaitos Ky
PAIKKA JA AIKA	Hollola, Tuotantolaitoksentie 7, 1.12.2009 klo 1430–1600
HARJOITUSTYYPPI	Pelastusharjoitus, tulipalo kohteessa
TOTEUTUSTAPA	Julkinen, toiminnallinen harjoitus
JÄRJESTÄJÄT	Tuotantolaitos Ky, Päijät-Hämeen pelastuslaitos
SUUNNITTELUYHMÄ	Erkki Yrittäjä, toimitusjohtaja Tuotantolaitos Ky Seppo Yrittäjänpoika, käyttöpäällikkö, Tuotantolaitos Oy X, Päijät-Hämeen pelastuslaitos Y, Päijät-Hämeen pelastuslaitos
TARKOITUS	Säädösperustainen harjoitus (Pelastuslaki, Työturvallisuuslaki sekä teollisuus-kemikaaliasetus), jonka tarkoituksena oli Todeta henkilöstön valmiudet ja kouluttaa heitä harjoituksella erilaisiin pelastustoimen ja tuotannon vaatimiin tehtäviin lavastetussa onnettomuustilanteessa. Testata sisäisen pelastussuunnitelman toimivuutta. Harjoitella yhteistoimintaa Firma x:n turvallisuusorganisaation ja pelastusviranomaisten kanssa mm. parantaa yrityksen valmiuksia sekä tutustuttaa pelastuslaitoksen operatiivista henkilöstöä harjoituksena olevaan kohteeseen.
OSALLISTUJAT	Tuotantolaitos Ky, henkilökuntaa 12 henkilöä Päijät-Hämeen pelastuslaitos, yksiköt EP3, L11, Ho11, L16
TILANNEKUVAUS	Tuotantolinjalla sattuu räjähdysmäinen syttymä ja tulipalo, minkä seurauksena loukkaantuu kaksi työntekijää.

TARKKAILU

Pelastustoiminnassa tarkkailtiin mm. työntekijöiden suorittamia ensitoimenpiteitä, pelastuslaitoksen opastamista, tilanneselvityksen antamista, pelastustoimen ja tuotantolaitoksen yhteistoimintaa sekä pelastuslaitoksen suorittamaa pelastustoimintaa.

Tarkemmin onnettomuudesta harjoitussuunnitelmassa.

PALAUTE

Palautetilaisuus järjestettiin tuotantolaitoksen tiloissa välittömästi harjoituksen päätyttyä.

Harjoituksen johto kokosi tarkkailijoiden raporteista ja palautetilaisuuden perusteella tämän raportin.

KESKEISET HAVAINNOT

- Alkutoimenpiteet henkilökunnan toimesta erittäin tärkeitä vahingon rajoittamiseksi; työnjohtajan rooli merkittävä
- Tuotantolaitoksen henkilökunta toimi pelastussuunnitelman mukaisesti sekä todettiin pelastussuunnitelman toimivuus; ohjaa henkilökunnan toimintaa tarkoituksenmukaisella tavalla
- Pelastustoiminnan johtaja oli tyytyväinen henkilökunnan toimintaan

KEHITYSTOIMENPITEET

Tuotantolaitos

- Työnjohtajien ja henkilökunnan kouluttaminen alkutoimenpiteiden johtamiseen
- Kaasupullojen varastointi rakennuksen ulkopuolella lukitussa tilassa
- Savunpoistoluukkujen laukaisunarat
- IV-hätäseis – kytkin ilmanvaihtoremontin yhteydessä
- Mahdollinen alkusammutuskaluston tehostaminen (säädösten mukainen kalusto nykyisellään, huomioidaan nestepalo)

Pelastuslaitos

- Kohteesta laaditaan COM-kohteiden kaltainen kohdekortti pelastustoiminnan johtajan käyttöön.

LIITE F Valvontamaksut (Johtokunta 26.11.2014/ 74)

Johtokunta 26.11.2014/74

	hintaa alv 0%	Tuntiveloitus alv 0 %
22 VALVONTASUUNNITELMAN MUKAINEN PALOTARKASTUS		
Valvontakohteet		
a) Määräaikainen palotarkastus: perusmaksu kaksi tuntia, jonka ylittävältä ajalta tuntiveloitus	110,00	55 e/alkava tunti
b) Jälkipalotarkastus: perusmaksu kaksi tuntia, jonka ylittävältä ajalta tuntiveloitus. Jälkivalvonta on maksutonta, mikäli ei vaadi pelastusviranomaisen paikalla käyntiä	110,00	55e/ alkava tunti
c) Ylimääräinen palotarkastus: perusmaksu kaksi tuntia, jonka ylittävältä ajalta tuntiveloitus (neuvontakäynnistä ei oteta maksua)	110,00	55e/ alkava tunti
d) Ennen käyttötarkoituksenmukaisen toiminnan tai käyttötarkoitukseltaan oleellisesti muuttuneen toiminnan aloittamista tehtävä palotarkastus (erityinen palotarkastus) : perusmaksu kaksi tuntia, jonka ylittävältä ajalta tuntiveloitus (Yleensä yksi maksu rakennuslupaa kohden. Poikkeuksena kohteet, joissa suoritetaan useita käyttöönottotarkastuksia, jolloin jokaisen käyttöönottotarkastuksen yhteydessä laskutetaan)	110,00	55e/ alkava tunti
e) Yleisötilaisuuden palotarkastus jossa:		
- vähintään 2000 henkilöä samanaikaisesti	220,00	
- jos alle 2000 henkilöä samanaikaisesti ja	110,00	
- käytetään ilotulitteita tai muita pyroteknisiä tuotteita taikka erikoistehosteina palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja <i>tai</i>		
- tapahtumapaikan poistumisjärjestelyt poikkeavat tavanomaisesta <i>tai</i>		
- tapahtuman luonne aiheuttaa erityistä vaaraa ihmisille		

(Taksat sisältävät myös pelastussuunnitelmien tarkastamiset)

Johtokunta 26.11.2014/74

22 VALVONTASUUNNITELMAN MUKAINEN PALOTARKASTUS

Asuinrakennusten palotarkastus

Pelastussuunnitelmavolliset asuinrakennukset

	hinta alv 0%	Tuntiveloitus alv 0 %
f) Määräaikainen palotarkastus	0,00	0,00
g) Ylimääräinen palotarkastus: perusmaksu yksi tunti, jonka ylittävältä ajalta tuntiveloitus (neuvontakäynnistä ei oteta maksua)	55,00	55,00 / alkava tunti
h) Erityinen palotarkastus: perusmaksu kaksi tuntia, jonka ylittävältä ajalta tuntiveloitus (yksi lasku rakennuslupaa kohden)	110,00	55,00 / alkava tunti
i) Jälkipalotarkastus: perusmaksu kaksi tuntia, jonka ylittävältä ajalta tuntiveloitus. Jälkivalvonta on maksutonta, mikäli ei vaadi pelastusviranomaisen paikalla käyntiä	110,00	55,00 / alkava tunti

Pientalot (1-2 asuntoa) ja kesäasunnot

j) Määräaikainen palotarkastus	0,00	0,00
k) Erityinen palotarkastus	0,00	0,00
l) Ylimääräinen palotarkastus: perusmaksu yksi tunti, jonka ylittävältä ajalta tuntiveloitus (neuvontakäynnistä ei oteta maksua)	55,00	55,00 / alkava tunti
m) Jälkipalotarkastus	0,00	0,00

Pelastusviranomainen voi erityisistä syistä alentaa kohdan 22 maksua, mikäli virkatoimen kustannukset ovat kyseisen kohteen osalta olennaisesti taksan mukaista maksua alemmat ja mikäli sen periminen tällöin täysimääräisenä olisi kohtuutonta.

LIITE G Kemikaalitaksat (Johtokunta 26.11.2014/ 74)

Johtokunta 26.11.2014/74

	hinta alv 0%	Tuntiveloitus alv 0 %
23 KEMIKAALIT, NESTEKAASU, RÄJÄHTEET, ÖLJYLÄMMITYS		
a) Kemikaalien vähäisestä käsittelystä tai varastoinnista saapuneen ilmoituksen johdosta tehty pelastusviranomaisen päätös	165,00	165,00
b) Kemikaalien vähäisestä käsittelystä tai varastoinnista saapuneen ilmoituksen johdosta tehty pelastusviranomaisen tarkastus	55,00	55,00
c) Räjähdystarvikekauppaa koskeva päätös	110,00	110,00
d) Kemikaalien vähäistä käsittelyä tai varastointia harjoittavan laitoksen muutostyön tarkastus	82,50	82,50
e) Osallistuminen tarkastukseen, jossa lupaviranomainen on turvallisuus- ja kemikaalivirasto	0,00	0,00
f) Kemikaalien ja räjähteiden tilapäistä varastointia koskeva päätös (mm. ilotulitteiden myyntilupa)	110,00	110,00
g) Kemikaalien ja räjähteiden tilapäistä varastointia koskeva tarkastus	82,50	82,50
h) Räjähdystarvikekauppaa harjoittavan liikkeen, myymälähuoneiston, myymälävaraston tai muun räjähdystarvikevaraston tarkastus	110,00	110,00
i) Öljylämmityslaitteiston käyttöönottotarkastus	55,00	55,00
j) Pelastusviranomaisen osallistuminen räjähteiden valmistuspaikan tarkastukseen kohteissa, joissa perustamisluvan antajana on turvallisuus- ja kemikaalivirasto	0,00	0,00
k) Ilmoituksen käsittely kuluttajakäyttöön hyväksytyillä ilotulitteilla tehtävää ilotulitusta varten	55,00	55,00
l) Pyrotekniikan käytöstä tehty päätös, sisältää tarvittaessa tarkastuksen toimituskirja, ellei sen hintaa ole erikseen määrätty	55,00	55,00
m) Muu pelastusviranomaisen käsiteltäväksi säädetyn tai määrätyn lupa- tai ilmoitusasian toimituskirja, ellei sen hintaa ole erikseen määrätty	55,00	55,00